Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2024/903

2024 3 22

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2024/903

2024 m. kovo 13 d.

kuriuo nustatomos viešojo sektoriaus aukšto lygio sąveikumo visoje Sąjungoje priemonės (Europos sąveikumo aktas)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 172 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([1]),

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ([2]),

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros ([3]),

kadangi:

(1) būtina stiprinti tinklų ir informacinių sistemų, naudojamų viešosioms paslaugoms teikti arba valdyti Sąjungoje, tarpvalstybinio sąveikumo plėtojimą, kad Sąjungos viešojo administravimo institucijos galėtų bendradarbiauti ir užtikrinti, kad viešosios paslaugos veiktų tarpvalstybiniu mastu. Šiuo metu vykdomas neoficialus bendradarbiavimas turėtų būti pakeistas aiškia teisine sistema, kad būtų galima užtikrinti sąveikumą visais administravimo lygmenimis ir visuose sektoriuose, taip pat sudaryti sąlygas sklandiems tarpvalstybiniams duomenų srautams teikiant iš tiesų europines skaitmenines paslaugas, kurios stiprintų vidaus rinką, sykiu laikantis subsidiarumo principo. Viešojo sektoriaus sąveikumas daro didelį poveikį Sutartyse nustatytai teisei į laisvą prekių, asmenų, paslaugų ir kapitalo judėjimą, nes dėl sudėtingų administracinių procedūrų gali atsirasti didelių kliūčių, ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms (toliau – MVĮ);

(2) viešojo sektoriaus institucijų bendradarbiavimas tarpvalstybinio sąveikumo srityje gali padėti spręsti bendras problemas, visų pirma pasienio regionuose, ir gali užtikrinti sklandžius tarpvalstybinius duomenų srautus;

(3) Sąjunga ir valstybės narės daugiau kaip du dešimtmečius dirba siekdamos remti viešojo administravimo institucijų modernizavimą vykdant skaitmeninę pertvarką ir skatindamos kurti glaudžius tarpusavio ryšius, kurių reikia siekiant sukurti iš tiesų europinę skaitmeninę erdvę. 2021 m. kovo 9 d. komunikate „2030 m. skaitmeninės politikos kelrodis: Europos skaitmeninio dešimtmečio kelias“ Komisija pabrėžė poreikį iki 2030 m. paspartinti viešųjų paslaugų skaitmenizaciją, be kita ko, užtikrinant sąveikumą visais viešojo administravimo lygmenimis ir tarp visų viešųjų paslaugų. Be to, Europos Parlamento ir Tarybos sprendime (ES) 2022/2481 ([4]) nustatytas aiškus tikslas, kad ne vėliau kaip 2030 m. 100 % pagrindinių viešųjų paslaugų būtų prieinamos internetu. Be to, COVID-19 pandemija paspartino skaitmenizaciją ir paskatino viešojo administravimo institucijas prisitaikyti prie internetinio veiklos modelio, be kita ko, tarpvalstybinių skaitmeninių viešųjų paslaugų srityje, taip pat pažangesnio ir žalesnio technologijų naudojimo, laikantis Europos žaliajame kurse ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/1119 ([5]) nustatytų klimato ir energetikos tikslų. Šiuo reglamentu siekiama reikšmingai prisidėti prie tų Sąjungos tikslų įgyvendinimo, sukuriant struktūrizuotą bendradarbiavimo tarp valstybių narių bei tarp Komisijos ir valstybių narių tarpvalstybinio sąveikumo srityje sistemą, siekiant remti skaitmeninių viešųjų paslaugų, padedančių piliečiams, įmonėms ir viešajam sektoriui mažinti išlaidas ir taupyti laiką, kūrimą;

([1]) OL C 184, 2023 5 25, p. 28.
([2]) OL C 257, 2023 7 21, p. 28.
([3]) 2024 m. vasario 6 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2024 m. kovo 4 d. Tarybos sprendimas.
([4]) 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2022/2481, kuriuo nustatoma 2030 m. Skaitmeninio dešimtmečio politikos programa (OL L 323, 2022 12 19, p. 4).
([5]) 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

(4) siekiant pagerinti tarpvalstybinį sąveikumą Sąjungoje, būtina pabrėžti, kad sąveikumas yra itin svarbus, tačiau atskirai vien juo neužtikrinamas transeuropinių viešųjų skaitmeninių paslaugų prieinamumas ir jų teikimo sklandumas. Siekiant Sprendime (ES) 2022/2481 nustatytų tikslų, lygiai taip pat svarbi visapusiška ir tvari skaitmeninių infrastruktūrų, kurioms teikiama tinkama finansinė parama, ekosistema. Pagal 2021 m. birželio 30 d. Komisijos komunikatą „Ilgalaikė ES kaimo vietovių vizija: stipresnės, sujungtos, atsparios ir klestinčios kaimo vietovės iki 2040 m.“, ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas junglumo plėtrai, užtikrinant jį kaimo ir atokioms vietovėms Sąjungoje, pramonės pereinamojo laikotarpio vietovėms bei didelių ir nuolatinių gamtinių arba demografinių trūkumų turinčioms vietovėms, pavyzdžiui, salų, pasienio ir kalnuotoms vietovėms, užtikrinant, kad skaitmeninės pertvarkos nauda atitiktų įgyvendinamas Sąjungos iniciatyvas, skirtas stiprinti regioninį įtraukumą ir junglumą, ir jas remtų;

(5) vykdant transeuropinių skaitmeninių viešųjų paslaugų tarpvalstybinio sąveikumo plėtrą, kaip nustatyta šiame reglamente, turėtų būti atsižvelgiama į teisinį sąveikumą. Teisinis sąveikumas, kaip organizacinio, semantinio ir techninio sąveikumo katalizatorius, padeda plačiai pasinaudoti tarpvalstybinio sąveikumo privalumais, įskaitant galimybę piliečiams ir įmonėms greitai gauti informaciją, greitesnėmis procedūromis ir paslaugomis bei mažesnėmis administracinėmis kliūtimis. Be to, kadangi kalbos barjeras yra viena iš sąveikumo, pakartotinio sprendimų panaudojimo ir tarpvalstybinių paslaugų kūrimo kliūčių, semantinis sąveikumas yra labai svarbus siekiant sudaryti sąlygas veiksmingai komunikacijai skirtingose daugiakalbėse aplinkose, be kita ko, regioniniu ir vietos lygmenimis;

(6) transeuropinės skaitmeninės viešosios paslaugos – tai skaitmeninės paslaugos, kurias Sąjungos subjektai arba viešojo sektoriaus institucijos teikia vieni kitiems arba fiziniams ar juridiniams asmenims Sąjungoje, ir kurias teikiant reikalinga sąveika, peržengianti valstybių narių sienas, sąveika tarp Sąjungos subjektų arba tarp Sąjungos subjektų ir viešojo sektoriaus institucijų, naudojantis jų tinklų ir informacinėmis sistemomis. Transeuropinės skaitmeninės viešosios paslaugos turėtų apimti, *inter alia*, pagrindines viešąsias paslaugas, kaip apibrėžta Sprendime (ES) 2022/2481, apimančias esmines paslaugas, kurios yra svarbios fiziniams asmenims dėl svarbių gyvenimo įvykių, t. y. darbo suradimo ar studijų, ir juridiniams asmenims jų profesinio gyvavimo cikle. Transeuropinės svarbos pagrindinėmis viešosiomis paslaugomis, kai užtikrinamas jų tarpvalstybinis sąveikumas, siekiama suteikti daug naudos piliečiams. Transeuropinių skaitmeninių viešųjų paslaugų pavyzdžiai – paslaugos, kurias teikiant vykdomas tarpvalstybinis keitimasis duomenimis ir taip užtikrinamas akademinių diplomų ar profesinių kvalifikacijų tarpusavio pripažinimas, keitimasis transporto priemonių duomenimis siekiant užtikrinti saugų eismą, prieiga prie socialinės apsaugos ir sveikatos duomenų, įskaitant su pandemija susijusius duomenis ir vakcinavimo pažymėjimus, prieiga prie vieno langelio sistemų, keitimasis su mokesčiais, muitais, akreditavimu pagal viešųjų pirkimų procedūras, skaitmeniniais vairuotojo pažymėjimais ar komerciniais registrais susijusia informacija, ir apskritai visos paslaugos, kurias teikiant įgyvendinamas vienkartinio duomenų pateikimo principas siekiant gauti tarpvalstybinius duomenis ir jais keistis;

(7) nedarant poveikio valstybių narių kompetencijai nustatyti tai, kas sudaro viešąsias paslaugas, Sąjungos subjektai ir viešojo sektoriaus institucijos raginami kuriant ir plėtojant tokias paslaugas atsižvelgti į naudotojo poreikius ir prieinamumą, vadovaujantis 2022 m. gruodžio 15 d. Europos deklaracija dėl skaitmeninio dešimtmečio skaitmeninių teisių ir principų ([6]). Be to, Sąjungos subjektai ir viešojo sektoriaus institucijos raginami užtikrinti, kad asmenys su negalia, vyresnio amžiaus žmonės ir kitos pažeidžiamos grupės galėtų naudotis viešosiomis paslaugomis panašiu paslaugų lygiu, kokiu jos teikiamos kitiems piliečiams;

(8) turėtų būti sukurta nauja valdymo struktūra, kurios pagrindinis subjektas – Europos sąveikumo valdyba (toliau – Valdyba), ir jai turėtų būti suteikti teisiniai įgaliojimai skatinti, kartu su Komisija, toliau plėtoti tarpvalstybinį sąveikumą Sąjungoje, įskaitant Europos sąveikumo sistemą ir kitus bendrus teisinio, organizacinio, semantinio ir techninio sąveikumo sprendimus, pavyzdžiui, specifikacijas ir taikomąsias programas. Be to, šiuo reglamentu turėtų būti nustatytas aiškus ir lengvai atpažįstamas tam tikrų sąveikumo sprendimų (toliau – Europos sąveikumo sprendimai) ženklas. Turėtų būti skatinama kurti aktyvią bendruomenę, veikiančią atvirų valdžios sektoriaus technologijų sprendimų srityje;

(9) regioninės ir vietos institucijos atliks aktyvų vaidmenį kuriant sąveikumo sprendimus. Be to, jos turėtų siekti įtraukti MVĮ, mokslinių tyrimų bei švietimo organizacijas ir pilietinę visuomenę, taip pat dalytis tokių mainų rezultatais;

([6]) OL C 23, 2023 1 23, p. 1.

(10) siekiant laikytis nuoseklaus požiūrio į viešojo sektoriaus sąveikumą Sąjungoje ir remti gero administravimo principą ir laisvą asmens ir ne asmens duomenų judėjimą Sąjungoje, naudinga kuo labiau suderinti taisykles, taikomas visiems Sąjungos subjektams ir viešojo sektoriaus institucijoms, kuriomis nustatomi privalomi reikalavimai transeuropinėms skaitmeninėms viešosioms paslaugoms ir taip daromas poveikis tų subjektų ir institucijų gebėjimui dalytis duomenimis per savo tinklus ir informacines sistemas. Tas tikslas aktualus Komisijai ir kitiems Sąjungos subjektams, taip pat valstybių narių viešojo sektoriaus institucijoms, veikiančioms visais administravimo lygmenimis: nacionaliniu, regioniniu ir vietos. Svarbų vaidmenį renkant valstybėse narėse rengiamų reguliavimo ataskaitų duomenis atlieka Sąjungos subjektai. Todėl tokių duomenų sąveikumas taip pat turėtų patekti į šio reglamento taikymo sritį;

(11) pagrindinė teisė į asmens duomenų apsaugą užtikrinama visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos reglamentais (ES) 2016/679 ([7]) ir (ES) 2018/1725 ([8]). Be to, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB ([9]) apsaugomas privatus gyvenimas ir ryšių konfidencialumas, be kita ko, nustatant visų asmens ir ne asmens duomenų saugojimo galiniuose įrenginiuose ir prieigos prie jų sąlygas. Tais Sąjungos teisės aktais nustatomas tvaraus ir atsakingo duomenų tvarkymo pagrindas, įskaitant atvejus, kai duomenų rinkiniuose yra asmens ir ne asmens duomenų derinys. Šiuo reglamentu papildomi Sąjungos teisės aktai dėl asmens duomenų ir privatumo apsaugos, visų pirma Reglamentai (ES) 2016/679 ir (ES) 2018/1725 bei Direktyva 2002/58/EB, ir jiems nedaromas poveikis. Jokia šio reglamento nuostata neturėtų būti taikoma ar aiškinama taip, kad būtų sumažinta ar apribota teisė į asmens duomenų apsaugą arba teisė į privatumą ir ryšių konfidencialumą;

(12) tarpvalstybinis sąveikumas užtikrinamas ne tik naudojant centralizuotą skaitmeninę infrastruktūrą valstybėse narėse, bet ir taikant decentralizuotas procedūras. Tai reiškia, kad turi būti užtikrintas viešojo administravimo institucijų tarpusavio pasitikėjimas, kad keisdamosi duomenimis skirtingų valstybių narių vietos administravimo institucijos nebūtinai turėtų naudotis nacionaliniais tinklo mazgais. Todėl reikia parengti bendrus sąveikumo sprendimus, kurie galėtų būti pakartotinai naudojami visais administravimo lygmenimis. Sąveikumo sprendimai gali būti įvairių formų – nuo aukštesnio lygmens priemonių, kaip konceptualios sistemos ir gairės, iki labiau techninių sprendimų, kaip antai bazinės architektūros, techninės specifikacijos ar standartai. Be to, konkrečios paslaugos ir taikomosios programos, taip pat dokumentuoti techniniai komponentai, kaip antai pirminis kodas, be kita ko, artefaktai ir dirbtinio intelekto modeliai, gali būti sąveikumo sprendimai, jei jais sprendžiami teisiniai, organizaciniai, semantiniai ar techniniai tarpvalstybinio sąveikumo aspektai. Poreikiai užtikrinti tarpvalstybines skaitmenines sąveikas didėja, todėl reikia sprendimų, kurie galėtų tuos poreikius patenkinti. Šiuo reglamentu siekiama palengvinti ir skatinti mainus tarp visų administravimo lygmenų, įveikti tarpvalstybines kliūtis ir su administracine našta susijusius iššūkius, taip didinant viešųjų paslaugų veiksmingumą visoje Sąjungoje;

(13) sąveikumas palengvina sėkmingą politikos, visų pirma glaudžiai susijusios su viešojo sektoriaus sritimis, kaip antai teisingumo ir vidaus reikalų, mokesčių ir muitų, transporto, energetikos, sveikatos, žemės ūkio ir užimtumo, taip pat verslo ir pramonės reguliavimo sritimis, įgyvendinimą. Tačiau vieno sektoriaus sąveikumo perspektyva yra susijusi su rizika, kad dėl skirtingų arba nesuderinamų sprendimų priėmimo nacionaliniu arba sektorių lygmenimis atsiras naujų elektroninių kliūčių, trukdančių tinkamai veikti vidaus rinkai ir naudotis su ja susijusiomis judėjimo laisvėmis. Be to, kyla rizika, kad bus pakenkta rinkų atvirumui ir konkurencingumui bei piliečiams ir įmonėms teikiamoms visuotinės svarbos paslaugoms. Todėl šiuo reglamentu taip pat turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos užtikrinti tarpsektorinį sąveikumą ir toks sąveikumas skatinamas ir taikomas, taip remiant su skaitmeninėmis viešosiomis paslaugomis susijusių kliūčių, tų paslaugų nesuderinamumo ir susiskaidymo šalinimą;

([7]) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

([8]) 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

([9]) 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL L 201, 2002 7 31, p. 37).

(14) siekiant įveikti sąveikumo sistemos susiskaidymą Sąjungoje, turėtų būti skatinama bendra sąveikumo koncepcija Sąjungoje ir holistinis požiūris į sąveikumo sprendimus. Struktūrizuotu bendradarbiavimu turėtų būti remiamos priemonės, kuriomis skatinama skaitmeninėms technologijoms pritaikyta ir integruotuoju sąveikumu grindžiama politika. Be to, per tokį bendradarbiavimą Sąjungos subjektai ir viešojo sektoriaus institucijos turėtų būti skatinamos veiksmingai valdyti ir naudoti skaitmeninių paslaugų infrastruktūrą ir jos atitinkamus komponentus, kad būtų galima sukurti ir teikti tvarias ir veiksmingas viešąsias paslaugas, siekiant užtikrinti jų prieinamumą iki žemiausio lygmens administracinio vieneto;

(15) Sąjungos subjektai ir viešojo sektoriaus institucijos gali nustatyti privalomus reikalavimus, taikomus transeuropinėms skaitmeninėms viešosioms paslaugoms. Siekiant užtikrinti, kad teikiant tokias paslaugas būtų galima vykdyti tarpvalstybinį keitimąsi duomenimis, turėtų būti sukurtas mechanizmas, leidžiantis aptikti teisines, organizacines, semantines ir technines kliūtis tarpvalstybiniam sąveikumui (sąveikumo vertinimas). Tas mechanizmas turėtų užtikrinti, kad į tarpvalstybinio sąveikumo aspektus būtų tinkamai atsižvelgiama visuose sprendimuose, kurie gali daryti poveikį kuriant tokias paslaugas;

(16) siekiant nustatyti transeuropinėms skaitmeninėms viešosioms paslaugoms taikomus privalomus reikalavimus, formuojant politiką svarbu kuo anksčiau sutelkti dėmesį į sąveikumo aspektą, vadovaujantis principu „standartiškai skaitmeninis“ ir integruotojo sąveikumo principu. Todėl Sąjungos subjektai arba viešojo sektoriaus institucijos, ketinantys nustatyti privalomus reikalavimus, susijusius su viena ar daugiau transeuropinių skaitmeninių viešųjų paslaugų ir darančius poveikį tarpvalstybiniam sąveikumui, pavyzdžiui, vykdant pagrindinių viešųjų paslaugų skaitmenizaciją, kaip nurodyta Sprendime (ES) 2022/2481, turėtų atlikti sąveikumo vertinimą. Siekiant užtikrinti, kad ši užduotis būtų atlikta veiksmingai ir efektyviai, valstybė narė gali nuspręsti dėl vidaus išteklių ir jos viešojo sektoriaus institucijų bendradarbiavimo padedant atlikti tuos sąveikumo vertinimus;

(17) sąveikumo vertinimas reikalingas tam, kad būtų galima suprasti planuojamų reikalavimų poveikio mastą ir pasiūlyti priemones, kaip gauti naudos ir spręsti galimų išlaidų klausimą. Tais atvejais, kai atlikti sąveikumo vertinimą neprivaloma, Sąjungos subjektas arba viešojo sektoriaus institucija turėtų turėti galimybę savanoriškai atlikti sąveikumo vertinimą. Todėl šis reglamentas skatina sąveikumą apskritai;

(18) privalomi reikalavimai apima bet kokias teisinio, organizacinio, semantinio ar techninio pobūdžio pareigas, draudimus, sąlygas, kriterijus ar apribojimus, nustatytus įstatyme, reglamente, administracinėje nuostatoje, sutartyje, viešojo pirkimo konkurso skelbime ar kitame oficialiame dokumente. Privalomi reikalavimai daro poveikį tam, kaip kuriamos, įsigyjamos, plėtojamos ir įgyvendinamos transeuropinės skaitmeninės viešosios paslaugos, jų tinklai ir jas teikiant naudojamos informacinės sistemos, taip darydami įtaką tų paslaugų gaunamajam ir siunčiamajam duomenų srautams. Tačiau tokios užduotys, kaip plėtojamoji techninė priežiūra nedarant esminių pakeitimų, nediegiant saugumo ar techninių atnaujinimų, arba paprasti viešieji pirkimai standartinei informacijos ir ryšių technologijų (IRT) įrangai įsigyti, paprastai nedaro poveikio transeuropinių skaitmeninių viešųjų paslaugų tarpvalstybiniam sąveikumui, taigi dėl jų neturi būti atliekamas privalomas sąveikumo vertinimas, kaip tai suprantama šiame reglamente;

(19) atliekant sąveikumo vertinimus turėtų būti taikomas proporcingas ir diferencijuotas metodas, atsižvelgiant į tų atliekamų vertinimų lygį ir apimtį. Tam tikromis aplinkybėmis gali būti pagrįsta ir ekonomiškai naudinga, kad sąveikumo vertinimas apimtų daugiau nei vieną projektą, be kita ko, tais atvejais, kai viešojo sektoriaus institucijos ketina sukurti bendrą taikomąją programą arba duomenų tvarkymo platformą. Tokiais atvejais turėtų būti primygtinai raginama sąveikumo vertinime įvertinti ne tik tai, ar bus galima pasiekti Europos sąveikumo tikslus, bet ir tai, ar bus užtikrintas visiškas sąveikumas. Panašiai, sąveikumo vertinimams, atliekamiems vieno projekto įgyvendinimo lygmeniu, pavyzdžiui, vietos institucijos lygmeniu, taikomi reikalavimai turėtų būti pragmatiniai ir leidžiantys sutelkti dėmesį į siaurą sritį, atsižvelgiant į tai, kad platesnio pobūdžio sąveikumo vertinimų nauda paprastai vertinga ankstyvuosiuose politikos formavimo ir bazinės architektūros, specifikacijų bei standartų rengimo etapuose. Valdyba, priimdama gaires dėl sąveikumo vertinimo turinio, turėtų atsižvelgti, *inter alia*, į regioninių ir vietos viešojo sektoriaus įstaigų pajėgumus ir neužkrauti pernelyg didelės administracinės naštos;

(20) konsultuodamasis su tiesiogiai susijusiais subjektais ar jų atstovais, Sąjungos subjektas arba viešojo sektoriaus institucija turėtų galėti pasinaudoti nusistovėjusia konsultacijų praktika ir dabartiniais duomenimis;

(21) atliekant sąveikumo vertinimą turėtų būti įvertinamas planuojamų transeuropinėms skaitmeninėms viešosioms paslaugoms taikomų privalomų reikalavimų poveikis, pavyzdžiui, atsižvelgiant į to poveikio kilmę, pobūdį, ypatumus ir mastą. Į to vertinimo rezultatus turėtų būti atsižvelgiama nustatant tinkamas priemones, kurių reikėtų imtis siekiant nustatyti arba pakeisti transeuropinėms skaitmeninėms viešosioms paslaugoms taikomus privalomus reikalavimus;

(22) Sąjungos subjektas arba viešojo sektoriaus institucija nacionalinių kompetentingų institucijų arba, Sąjungos subjektų atveju, sąveikumo koordinatorių nustatytose viešose erdvėse – bent oficialioje interneto svetainėje kompiuterio skaitomu formatu, turėtų paskelbti ataskaitą apie sąveikumo vertinimo rezultatus. Ataskaitos paskelbimas neturėtų pakenkti intelektinės nuosavybės teisėms arba komercinėms paslaptims, o jų skelbimas tais atvejais, kai tai pateisinama, turėtų būti ribojamas viešosios tvarkos arba saugumo sumetimais. Turėtų būti laikomasi Sąjungos teisės aktų, kuriais reglamentuojama asmens duomenų apsauga. Sąjungos subjektas arba viešojo sektoriaus institucija sąveikumo vertinimo rezultatus turėtų elektroninėmis priemonėmis pateikti Valdybai. Remdamasi tais rezultatais Valdyba turėtų atlikti analizę ir pateikti pasiūlymų, kaip pagerinti transeuropinių skaitmeninių viešųjų paslaugų tarpvalstybinį sąveikumą. Valdybos pasiūlymai turėtų būti skelbiami Europos sąveikumo portale;

(23) sąveikumo vertimo ataskaitoms reikalingas bendras kontrolinis sąrašas, kad Sąjungos subjektams ir viešojo sektoriaus institucijoms būtų palengvintos tų vertinimų atlikimo užduotys, o Valdybai būtų sudarytos sąlygos remiantis jų rezultatais parengti rekomendacijas siekiant gerinti tarpvalstybinį sąveikumą. Taigi, sąveikumo vertinimo rezultatų ataskaitoje turėtų būti apibendrintas įvertinto reikalavimo poveikis tarpvalstybinio sąveikumo teisiniams, organizaciniams, semantiniams, techniniams ir valdymo aspektams, kartu nurodant Europos sąveikumo sprendimą, kurio imtasi tokiam poveikiui sumažinti, pobūdį bei likusias nepašalintas kliūtis. To bendro kontrolinio sąrašo naudojimas turėtų būti plačiau paaiškintas Valdybos patvirtintose gairėse;

(24) Komisija turėtų suteikti naudoti patogias priemones, be kita ko, kompiuterio skaitomu formatu, vertinimų rezultatams tvarkyti ir perduoti. Internetinė sąveikumo vertinimo ataskaitų priemonė turėtų padėti suteikti paprastą ir naudoti patogią sąsają tokioms ataskaitoms rengti ir skelbti. Standartizuoto ataskaitų teikimo kompiuterio skaitomu formatu funkcija galima būtų naudotis stebėsenos tikslais. Be to, tokia priemonė turėtų palengvinti mašininį vertimą ir turėtų būti integruota į Europos sąveikumo portalą. Siekiant skatinti sąveikumą ir sklandų integravimą, internetinei priemonei taip pat turėtų būti taikomas atviruųjų duomenų modelis, grindžiamas sąveikumo vertinimo ataskaitų bendru kontroliniu sąrašu, ir ta priemone turėtų būti laikomasi tokio modelio. Itin svarbu tai, kad būtų suteikta taikomųjų programų sąsaja, sudaranti sąlygas priemonę integruoti į esamas ataskaitų teikimo platformas, taip visiems suinteresuotiesiems subjektams kuo labiau padidinant naudingumą ir veiksmingumą. Nors internetinė priemonė turėtų būti naudojama savanoriškai, turėtų būti laikoma, kad Sąjungos subjektas arba viešojo sektoriaus institucija, pateikę reikiamus duomenis ir leidę juos skelbti Europos sąveikumo portale, įgyvendino pareigą viešoje erdvėje paskelbti ataskaitą, kurioje pateikiami sąveikumo vertinimo rezultatai;

(25) Sąjungos subjektai arba viešojo sektoriaus institucijos, ieškantys sąveikumo sprendimų, turėtų turėti galimybę prašyti kitų Sąjungos subjektų arba viešojo sektoriaus institucijų pasidalinti pastaruųjų subjektų ar institucijų naudojamais sąveikumo sprendimais, kaip antai geroji praktika, specifikacijos ir programinės įrangos kodas, ir su jais susijusių dokumentų. Dalijimasis informacija turėtų tapti standartine praktika. Be to, Sąjungos subjektai arba viešojo sektoriaus institucijos turėtų siekti kurti naujus sąveikumo sprendimus arba toliau plėtoti esamus sąveikumo sprendimus. Tai darydami, jie turėtų teikti pirmenybę sprendimams, neturintiems ribojančių licencijavimo sąlygų, jei tokie sprendimai yra lygiaverčiai. Tačiau dalijimasis sąveikumo sprendimais neturėtų būti suprantamas kaip Sąjungos subjektams ir viešojo sektoriaus institucijoms taikomas reikalavimas atsisakyti savo intelektinės nuosavybės teisių;

(26) jei viešojo administravimo institucijos dalijasi savo sprendimais su kitomis viešojo administravimo institucijomis arba visuomene, viešojo administravimo institucijos veikia viešojo intereso labui. Tai dar svarbiau novatoriškų technologijų atveju. Pavyzdžiui, dėl atvirojo kodo algoritmai tampa skaidrūs ir sudaromos sąlygos vykdyti nepriklausomus auditus ir naudoti atkuriamas sudedamąsias dalis. Viešojo administravimo institucijų dalijimasis sąveikumo sprendimais turėtų sudaryti sąlygas sukurti atvirą viešojo sektoriaus skaitmeninių technologijų ekosistemą, kuri galėtų būti naudinga įvairiais atžvilgiais;

(27) stebėdama rekomenduojamų sąveikumo sprendimų darną ir siūlydama priemones, kuriomis būtų užtikrinamas jų suderinamumas su jau tuo pačiu tikslu taikomais sprendimais, Valdyba turėtų atsižvelgti ir į tai, kad sprendimai gali pasenti;

(28) Europos sąveikumo sistema turėtų būti užtikrinamas nuoseklumas ir ji turėtų būti pripažįstama kaip vienas bendras Sąjungos požiūrio į sąveikumą viešųjų paslaugų sektoriuje atskaitos taškas. Be to, naudojant specializuotas sąveikumo sistemas gali būti patenkinami konkrečių sektorių, sričių ar administracinių lygmenų poreikiai. Tomis sistemomis, kurios yra neprivalomo pobūdžio, turėtų būti toliau propaguojamas sąveikumo sprendimų įgyvendinimas ir integruotojo sąveikumo principas;

(29) Europos sąveikumo sistema, be kita ko, turėtų būti skatinamas daugiakalbystės principas viešajame sektoriuje;

(30) Europos sąveikumo sistemą turėtų sukurti Valdyba. Valdyboje turėtų būti po vieną kiekvienos valstybės narės ir vieną Komisijos atstovą. Todėl Europos sąveikumo sistemos kūrimo ir diegimo procesų centriniai dalyviai yra valstybės narės kartu su Komisija. Valdyba Europos sąveikumo sistemą prireikus turėtų atnaujinti;

(31) specializuotose sąveikumo sistemose, rengiamose siekiant papildyti Europos sąveikumo sistemą, turėtų būti atsižvelgiama į Sąjungos lygmeniu parengtas jau egzistuojančias ir konkretiems sektoriams, pavyzdžiui, sveikatos sektoriui, skirtas sistemas ir joms neturėtų būti daromas poveikis;

(32) sąveikumas yra tiesiogiai susijęs su atvirosiomis specifikacijomis ir standartais ir priklauso nuo jų naudojimo. Todėl turėtų būti leidžiama Sąjungos viešajame sektoriuje susitarti dėl kompleksinio pobūdžio atvirųjų specifikacijų ir kitų sprendimų, skirtų sąveikumui skatinti. Naujojoje sistemoje turėtų būti aiškiai numatoma, kaip tokie rekomenduojami sąveikumo sprendimai, pažymėti ženklu „Europos sąveikumo sprendimas“, bus kuriami ir propaguojami ateityje. Taip bus labiau suderinta viešojo sektoriaus pozicija perteikiant viešojo sektoriaus poreikius ir viešąsias vertybes platesnio masto diskusijose. Valdyba turėtų susitarti dėl bendrų kriterijų, kuriuos turi tenkinti sąveikumo sprendimai. Valdyba turėtų turėti galimybę atšaukti savo rekomendacijas. Jei Valdyba atšaukia savo rekomendacijas, atitinkamiems sąveikumo sprendimams ženklas „Europos sąveikumo sprendimas“ turėtų būti panaikintas ir tie sąveikumo sprendimai prireikus galėtų būti pašalinti iš Europos sąveikumo portalo;

(33) daug viešajame sektoriuje naudojamų sąveikumo specifikacijų galėtų būti grindžiamos galiojančiais Sąjungos teisės aktais. Todėl būtina susieti visas transeuropinių skaitmeninių viešųjų paslaugų specifikacijas, kurios privalomos pagal Sąjungos teisę. Įgyvendinančiosioms institucijoms ne visada paprasta rasti reikalavimus naujausiu ir kompiuterio skaitomu formatu. Viena bendra prieiga „Europos sąveikumo portalas“ forma ir aiškiomis taisyklėmis dėl su tokiais reikalavimais susijusios informacijos metaduomenų siekiama padėti viešojo sektoriaus institucijoms užtikrinti, kad jų skaitmeninių paslaugų infrastruktūra atitiktų galiojančias ir būsimas taisykles;

(34) Europos sąveikumo portalas turėtų būti kuriamas remiantis esamomis iniciatyvomis ir turėtų būti sukurtas kaip lengvai prieinamas sąveikumo sprendimų, vertinimų, žinių ir bendrijos atskaitos taškas. Europos sąveikumo portalas turėtų veikti kaip sąsaja su oficialiais šaltiniais ir prie jo turėtų būti leidžiama prisidėti Europos sąveikumo bendrijai, kaip nustatyta šiame reglamente;

(35) Europos sąveikumo portale turėtų būti viešai prieinami ir paieškomi sąveikumo sprendimai, kuriais laikomasi Europos sąveikumo sistemos principų, tokių kaip atvirumas, prieinamumas, techninis neutralumas, galimybė naudoti pakartotinai, saugumas ir privatumas. Reikėtų aiškiai atskirti Europos sąveikumo sprendimus, kuriuos rekomenduoja Valdyba, ir kitus sąveikumo sprendimus, pavyzdžiui, sprendimus, kuriais pakartotiniam naudojimuisi iniciatyviai dalijasi viešojo administravimo institucijos, su Sąjungos politika susijusius sprendimus ir aktualius nacionalinių portalų sprendimus. Naudojimo atvejų Europos sąveikumo portale turėtų būti galima ieškoti pagal valstybę arba pagal jų remiamos viešosios paslaugos tipą. Dėl sprendimų skirstymo į kategorijas Europos sąveikumo portale turėtų būti konsultuojamasi su Valdyba;

(36) kadangi atvirasis kodas suteikia naudotojams galimybę aktyviai vertinti ir tikrinti sprendimų sąveikumą ir saugumą, svarbu, kad atvirasis kodas būtų pritaikytas sąveikumo sprendimų įgyvendinimui. Tame kontekste siekiant didesnio teisinio aiškumo ir abipusio licencijų pripažinimo valstybėse narėse, turėtų būti skatinama naudoti atvirosios programinės įrangos licencijas. Europos Sąjungos viešąja licencija Komisija jau suteikia sprendimą tokiam licencijavimui. Su Europos sąveikumo portalu susietuose valstybių narių portaluose, kuriuose kaupiami su atviruoju kodu susieti sprendimai, turėtų būti galima naudoti Europos Sąjungos viešąją licenciją, kartu neatmetant galimybės tokiuose portaluose naudoti kitų atvirosios programinės įrangos licencijų;

(37) šiuo metu elektroniniu būdu teikiamos arba valdomos Sąjungos viešosios paslaugos dažnu atveju priklauso nuo ne Sąjungoje įsisteigusių paslaugų teikėjų. Sąjunga yra strategiškai suinteresuota užtikrinti, kad išlaikytų ir plėtotų esminius technologinius pajėgumus, reikalingus jos bendrajai skaitmeninei rinkai apsaugoti, ir visų pirma užtikrinti paslaugų teikimą, apsaugoti ypatingos svarbos tinklų ir informacines sistemas ir teikti svarbiausias viešąsias paslaugas. Europos sąveikumo paramos priemonės turėtų padėti viešojo administravimo institucijoms vystytis ir gebėti atsižvelgti į naujus tarpvalstybinio masto uždavinius ir sritis. Sąveikumas yra sąlyga siekiant išvengti technologinio susaistymo, sudaryti sąlygas techninei raidai ir skatinti inovacijas, o dėl to turėtų padidėti Sąjungos pasaulinis konkurencingumas, atsparumas ir atviras strateginis savarankiškumas;

(38) būtina sukurti valdymo mechanizmą, siekiant palengvinti Sąjungos politikos įgyvendinimą taip, kad būtų užtikrinamas sąveikumas. Taikant tą mechanizmą daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama sąveikiam skaitmeniniam politikos įgyvendinimui po to, kai ji bus priimta teisės aktais, ir jis turėtų padėti kurti poreikiais grindžiamus sąveikumo sprendimus. Šiuo mechanizmu turėtų būti remiamos viešojo sektoriaus institucijos. Valdyba Komisijai turėtų teikti pasiūlymus dėl politikos įgyvendinimo paramos projektų, skirtų viešojo sektoriaus institucijoms remti, o Komisija turėtų nuspręsti, ar tuos paramos projektus pradėti, deramai atsižvelgdama į potencialų nepagrindinių kompiuterio vykdomų politikos versijų, tokių kaip visais administravimo lygmenimis galimi pakartotinai panaudoti etaloniniai įgyvendinimo modeliai ar kodas, poreikį;

(39) kuriant, plėtojant ir teikiant viešąsias paslaugas visų administravimo lygmenų atstovai turėtų bendradarbiauti su novatoriškomis organizacijomis, įskaitant bendroves ir ne pelno subjektus. Vienas iš veiksmingų būdų remti viešojo sektoriaus inovacijas bei lankstumą ir skatinti viešajame ir privačiame sektoriuose naudoti sąveikumo priemones – remti viešojo sektoriaus institucijų, mokslinių tyrimų ir švietimo įstaigų, startuolių bei novatoriškų MVĮ, ir pilietinės visuomenės organizacijų (*CivicTech*) bendradarbiavimą e. valdžios technologijų srityje. Remiant atvirą Sąjungos e. valdžios technologijų ekosistemą, kurioje tarpvalstybiniu lygmeniu būtų suburiami viešieji ir privatieji subjektai ir kuri apimtų įvairius administravimo lygmenis, turėtų būti sudaromos sąlygos plėtoti novatoriškas iniciatyvas e. valdžios technologijų sąveikumo sprendimams kurti ir diegti;

(40) nustačius bendrus inovacijų poreikius ir prioritetus ir sutelkus bendras e. valdžios technologijų ir eksperimentavimo pastangas tarpvalstybiniu mastu, Sąjungos viešojo sektoriaus institucijoms būtų lengviau dalytis informacija apie riziką, įgyta patirtimi ir inovacijų priemonių rezultatais. Vykdant tą veiklą visų pirma bus naudojamasi gausiu Sąjungos technologijų srities startuolių ir MVĮ rezervu. Sėkmingi e. valdžios technologijų projektai ir inovacijų priemonės, išbandomi taikant Europos sąveikumo inovacijų priemones, turėtų padėti užtikrinti daugiau e. valdžios technologijų priemonių ir sąveikumo sprendimų, tinkamų naudoti pakartotinai;

(41) Europos sąveikumo paramos priemonėms galėtų būti naudingos saugios eksperimentavimo erdvės, kartu užtikrinant atsakingas inovacijas ir tinkamų rizikos mažinimo ir apsaugos priemonių integraciją. Siekiant užtikrinti inovacijoms palankią, ateities iššūkiams pritaikytą ir trikdžiams atsparią teisinę sistemą, turėtų būti sudarytos sąlygos tokius projektus įgyvendinti apribotose bandomosiose sąveikumo reglamentavimo aplinkose. Apribotos bandomosios sąveikumo reglamentavimo aplinkos turėtų būti neatsiejamos kontroliuojamų bandymų aplinkų, kuriose sudaromos sąlygos kurti ir išbandyti novatoriškus sprendimus prieš integruojant tokius sprendimus į viešojo sektoriaus tinklų ir informacines sistemas, dalis. Apribotų bandomųjų sąveikumo reglamentavimo aplinkų sukūrimu turėtų būti skatinamas sąveikumas pasitelkiant novatoriškus sprendimus, kuriant kontroliuojamą eksperimentavimo ir bandymų aplinką, siekiant užtikrinti tų sprendimų suderinamumą su šiuo reglamentu ir kitais atitinkamais Sąjungos ir nacionalinės teisės aktais, didinti novatorių ir kompetentingų institucijų teisinį tikrumą ir geriau suprasti naujų sprendimų galimybes, su jais susijusią riziką ir jų poveikį. Siekiant užtikrinti vienodą įgyvendinimą visoje Sąjungoje ir pasiekti masto ekonomiją, tikslinga sukurti bendras apribotų bandomųjų sąveikumo reglamentavimo aplinkų įgyvendinimo taisykles. Pagal Reglamento (ES) 2018/1725 58 straipsnio 2 dalies i punktą Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas Sąjungos subjektams turi įgaliojimus skirti administracines baudas apribotų bandomųjų sąveikumo reglamentavimo aplinkų kontekste;

(42) pagal Reglamento (ES) 2016/679 6 straipsnio 4 dalį ir Reglamento (ES) 2018/1725 5 straipsnį, taip pat nedarant poveikio Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/680 ([10]) 4 straipsnio 2 daliai, būtina nustatyti taisykles dėl galimybės surinktus asmens duomenis naudoti kitais tikslais siekiant apribotoje bandomojoje sąveikumo reglamentavimo aplinkoje sukurti tam tikrus su viešuoju interesu susijusius sąveikumo sprendimus. Visos kitos duomenų valdytojų pareigos ir duomenų subjektų teisės pagal reglamentus (ES) 2016/679 bei

([10]) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuriuo panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR (OL L 119, 2016 5 4, p. 89).

(ES) 2018/1725 ir Direktyvą (ES) 2016/680 taikomos toliau. Visų pirma, šiuo reglamentu nenustatomas teisinis pagrindas, kaip tai suprantama Reglamento (ES) 2016/679 22 straipsnio 2 dalies b punkte ar Reglamento (ES) 2018/1725 24 straipsnio 2 dalies b punkte. Šiuo reglamentu siekiama numatyti galimybę tvarkyti asmens duomenis tik apribotosios bandomosios sąveikumo reglamentavimo aplinkos kontekste. Visais kitais asmens duomenų, patenkančių į šio reglamento taikymo sritį, tvarkymo atvejais turėtų būti remiamasi atskiru teisiniu pagrindu;

(43) siekiant padidinti Sąjungos subjektų ir viešojo sektoriaus institucijų atliekamo asmens duomenų tvarkymo skaidrumą, Europos sąveikumo portale turėtų būti teikiama prieiga prie informacijos apie asmens duomenų tvarkymą apribotų bandomųjų sąveikumo reglamentavimo aplinkų kontekste, laikantis reglamentų (ES) 2016/679 ir (ES) 2018/1725;

(44) būtina užtikrinti geresnį sąveikumo klausimų suvokimą, ypač tarp viešojo sektoriaus darbuotojų. Šiuo atžvilgiu labai svarbu užtikrinti nuolatinį mokymą ir skatinti su šia tema susijusį bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą. Be mokymų apie Europos sąveikumo sprendimus, visos iniciatyvos, kai tikslinga, turėtų būti grindžiamos arba papildomos dalijimusi patirtimi ir sprendimais, taip pat keitimusi informacija apie geriausią praktiką ir skatinimu ja vadovautis. Tuo tikslu Komisija turėtų rengti mokymo kursus bei mokymų medžiagą ir turėtų skatinti sertifikavimo programos sąveikumo klausimais, kuria būtų skatinama geriausia praktika, žmogiškųjų išteklių kvalifikacija ir kompetencijos kultūra, kūrimą. Komisija turėtų padėti didinti bendrą mokymų apie viešojo sektoriaus sąveikumą prieinamumą ir naudojimąsi jais nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis, laikantis Sąjungos strategijų skaitmeninių įgūdžių srityje. Komisija ir valstybės narės turėtų skatinti gebėjimų stiprinimą, visų pirma viešojo administravimo sektoriuje, kiek tai susiję su šio reglamento įgyvendinimui reikalingu perkvalifikavimu ir įgūdžių tobulinimu;

(45) siekiant sukurti mechanizmą, kuriuo būtų palengvinamas Sąjungos subjektų ir viešojo sektoriaus institucijų tarpusavio mokymosi procesas ir dalijimasis geriausia praktika įgyvendinant Europos sąveikumo sprendimus visose valstybėse narėse, būtina nustatyti, kaip turi būti vykdomas tarpusavio vertinimo procesas. Atliekant tarpusavio vertinimą viešojo sektoriaus institucija, kurios toks vertinimas vykdomas, turėtų gauti vertingų įžvalgų ir rekomendacijų. Visų pirma, tarpusavio vertinimu būtų galima padėti palengvinti technologijų, įrankių, priemonių ir procesų mainus tarp tarpusavio vertinimo dalyvių. Tarpusavio vertinimu turėtų būti sukurtos funkcinės gairės, kaip dalytis geriausia praktika tarp valstybių narių ir Sąjungos subjektų, turinčių skirtingą sąveikumo brandos lygį. Turėtų būti galima tarpusavio vertinimą vykdyti savanoriškai, Sąjungos subjekto ar viešojo sektoriaus institucijos prašymu, kai reikalinga. Siekiant užtikrinti, kad tarpusavio vertinimo procesas būtų ekonomiškai efektyvus ir duotų aiškių ir įtikinamų rezultatų, taip pat siekiant nesudaryti nereikalingos administracinės naštos, Komisija, remdamasi esamais poreikiais ir pasikonsultavusi su Valdyba, turėtų galėti priimti gaires dėl tarpusavio vertinimų metodikos ir turinio;

(46) Valdyba turėtų padėti nustatyti bendrą Europos sąveikumo struktūrizuoto bendradarbiavimo kryptį skatinant viešųjų paslaugų skaitmeninį sujungimą ir sąveikumą Sąjungoje ir prižiūrėti su tuo bendradarbiavimu susijusią strateginę ir įgyvendinimo veiklą. Valdyba turėtų vykdyti savo užduotis atsižvelgdama į tarpvalstybinio sąveikumo taisykles ir sprendimus, jau įgyvendintus esamose tinklų ir informacinėse sistemose;

(47) įsteigti tam tikri Sąjungos subjektai, tokie kaip Europos duomenų inovacijų valdyba ir Europos sveikatos duomenų erdvės valdyba, kuriems pavesta, *inter alia*, didinti sąveikumą konkrečios srities arba politikos lygmeniu. Tačiau nė vienam iš esamų subjektų nėra pavesta spręsti transeuropinėms skaitmeninėms viešosioms paslaugoms taikytinų privalomų reikalavimų klausimo. Valdyba turėtų padėti Sąjungos subjektams, dirbantiems prie politikos, veiksmų ir sprendimų, susijusių su transeuropinių skaitmeninių viešųjų paslaugų tarpvalstybiniu sąveikumu, pavyzdžiui, duomenų erdvių perkeliamumo ir pakartotinio panaudojimo semantinio sąveikumo srityje. Siekiant užtikrinti tarpvalstybinio sąveikumo veiksmų ir konkretiems sektoriams skirtų veiksmų suderinimą ir sinergiją, Valdyba turėtų palaikyti ryšius su visais atitinkamais Sąjungos subjektais. Tuo tikslu Komisija kaip Valdybos pirmininkas gali pakviesti dalyvauti su tam tikru darbotvarkės klausimu susijusių specialių žinių turinčius ekspertus, įskaitant regioninių ir vietos institucijų atstovus ir atvirojo kodo bei standartizacijos bendruomenių atstovus;

(48) siekiant daryti pažangą viešojo sektoriaus sąveikumo srityje, reikia užtikrinti aktyvų visų valstybių narių ekspertų, specialistų, naudotojų ir suinteresuotųjų piliečių dalyvavimą ir įsipareigojimus. Tos pastangos apima visus administravimo lygmenis – nacionalinį, regioninį ir vietos lygmenį – ir į jas įtraukiami tarptautiniai partneriai, mokslinių tyrimų ir švietimo įstaigos, taip pat atitinkamos bendruomenės bei privatusis sektorius. Siekiant pasinaudoti jų ekspertinėmis žiniomis, įgūdžiais ir kūrybiškumu, Europos sąveikumo bendrija – specialiai tam skirtas forumas – turėtų padėti apjungti grįžtamąją informaciją, naudotojų ir veiklos poreikius, nustatyti sritis, kurias reikėtų plėtoti toliau, ir bendradarbiavimo sąveikumo srityje Sąjungoje prioritetus. Europos sąveikumo bendrijos sukūrimas turėtų padėti koordinuoti pagrindinių strateginių ir operatyvinių sąveikumo subjektų veiklą ir padėti jiems bendradarbiauti;

(49) Europos sąveikumo bendrija turėtų būti atvira visoms suinteresuotosioms šalims. Prieiga prie Europos sąveikumo bendrijos turėtų būti kuo paprastesnė, vengiant nereikalingų kliūčių ir administracinės naštos. Europos sąveikumo bendrija turėtų suburti viešojo ir privačiojo sektorių suinteresuotuosius subjektus, įskaitant piliečius, turinčius ekspertinių žinių tarpvalstybinio sąveikumo srityje, atstovaujančius įvairiems sluoksniams, tokiems kaip akademinė bendruomenė, mokslinių tyrimų ir inovacijų, švietimo, standartizacijos ir specifikacijų sritys, įmonės ir visų lygmenų viešojo administravimo įstaigos. Turėtų būti skatinama aktyviai dalyvauti Europos sąveikumo bendrijoje, be kita ko, nustatant paramos priemones ir finansavimo galimybes;

(50) siekiant užtikrinti veiksmingą ir efektyvų šio reglamento įgyvendinimą, būtina paskirti už jo įgyvendinimą atsakingas nacionalines kompetentingas institucijas. Daugelyje valstybių narių kai kurie subjektai jau dirba sąveikumo plėtojimo srityje. Tokie subjektai turėtų galėti tapti kompetentingomis institucijomis pagal šį reglamentą, ir, jei yra daugiau nei viena nacionalinė kompetentinga institucija, vienas iš jų turėtų būti paskirtas bendru informaciniu punktu;

(51) reikėtų parengti Europos sąveikumo darbotvarkę kaip Sąjungos pagrindinę priemonę viešosioms investicijoms į sąveikumo sprendimus koordinuoti ir šio reglamento įgyvendinimo veiksmų gairėms nustatyti. Joje turėtų būti pateikiama išsami finansavimo galimybių ir finansavimo įsipareigojimų šioje srityje apžvalga, kai tinkama, integruojant susijusias Sąjungos programas. Tai turėtų padėti kurti sinergiją ir koordinuoti finansinę paramą, susijusią su sąveikumo plėtojimu, ir išvengti dubliavimosi visais administravimo lygmenimis;

(52) turėtų būti renkama informacija, kuria būtų galima vadovautis užtikrinant veiksmingą ir efektyvų šio reglamento įgyvendinimą, įskaitant informacijos teikimą Valdybos darbui remti, ir pradinius duomenis, skirtus šiam reglamentui įvertinti pagal 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros ([11]). Todėl Komisija turėtų vykdyti šio reglamento stebėseną ir vertinimą. Vertinimas turėtų būti grindžiamas šiais penkiais kriterijais: efektyvumo, rezultatyvumo, aktualumo, nuoseklumo ir pridėtinės vertės, ypatingą dėmesį skiriant šio reglamento poveikiui transeuropinių skaitmeninių viešųjų paslaugų tarpvalstybiniam sąveikumui įgalinant teikti sklandžias ir prieinamas skaitmenines viešąsias paslaugas, mažinti administracinę naštą ir bet kokių papildomų Sąjungos lygmens priemonių ir politikos poreikį. Tas vertinimas turėtų tapti pagrindu atliekant poveikio vertinimus ir dėl galimų tolesnių priemonių. Be to, Komisija, pasikonsultavusi su Valdyba, turėtų parengti stebėsenos metodiką, procedūras ir rodiklius. Stebėsenos mechanizmas turėtų būti parengtas taip, kad būtų kuo labiau sumažinta valstybėms narėms tenkanti administracinė našta, pakartotinai naudojant, kiek įmanoma, esamus duomenų šaltinius ir taikant sinergiją su esamais stebėsenos mechanizmais, pavyzdžiui, skaitmeninės ekonomikos ir visuomenės indeksu, e. valdžios lyginamosios analizės ataskaita ir 2030 m. skaitmeninio dešimtmečio politikos programos, nustatytos Sprendimu (ES) 2022/2481, trajektorijomis;

(53) Komisija turėtų parengti ir pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai metinę ataskaitą dėl sąveikumo Sąjungoje. Toje ataskaitoje turėtų būti aptariama pažanga, pasiekta transeuropinių skaitmeninių viešųjų paslaugų tarpvalstybinio sąveikumo srityje, įgyvendinimo kliūtys ir jį skatinantys veiksniai, taip pat jau pasiekti rezultatai, vadovaujantis šiame reglamente išdėstytomis stebėsenos temomis. Rodiklių, kurių atveju duomenų nėra, atveju valstybės narės turėtų laiku teikti duomenis per Valdybą, kad būtų užtikrintas veiksmingas ataskaitos pateikimas. Ataskaitos kokybė priklauso nuo to, ar duomenys yra prieinami laiku;

([11]) OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

(54) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai nustatyti apribotos bandomosios sąveikumo reglamentavimo aplinkos sukūrimo ir naudojimo taisykles ir sąlygas. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011 ([12]);

(55) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. vidaus rinkos stiprinimo skatinant transeuropinių skaitmeninių viešųjų paslaugų tarpvalstybinis sąveikumą, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl jo masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;

(56) šio reglamento taikymo pradžia turėtų būti atidėta trims mėnesiams nuo jo įsigaliojimo dienos, kad valstybės narės ir Sąjungos subjektai turėtų pakankamai laiko pasiruošti taikyti šį reglamentą. Toks atidėjimas būtinas siekiant įsteigti Valdybą ir Europos sąveikumo bendriją bei paskirti sąveikumo koordinatorius. Be to, šiuo reglamentu valstybėms narėms ir Sąjungos subjektams turėtų būti suteikta laiko pasirengti veiksmingai įgyvendinti sąveikumo vertinimus, o kiekvienai valstybei narei – paskirti vieną ar daugiau nacionalinių kompetentingų institucijų ir bendrą kontaktinį punktą. Todėl nuostatos dėl sąveikumo vertinimų, nacionalinių kompetentingų institucijų ir bendrų kontaktinių punktų turėtų būti taikomos praėjus devyniems mėnesiams nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos;

(57) vadovaujantis Reglamento (ES) 2018/1725 42 straipsnio 1 dalimi buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu ir jis pateikė nuomonę 2023 m. sausio 13 d. ([13]),

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 skyrius

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu nustatomos priemonės, kuriomis skatinamas transeuropinių skaitmeninių viešųjų paslaugų tarpvalstybinis sąveikumas, taigi, prisidedama prie pagrindinių tinklų ir informacinių sistemų sąveikumo nustatant bendras taisykles ir valdymo sistemą.

2. Šis reglamentas taikomas Sąjungos subjektams ir viešojo sektoriaus institucijoms, reguliuojančioms, teikiančioms, valdančioms ar įgyvendinančioms transeuropines skaitmenines viešąsias paslaugas.

3. Šis reglamentas taikomas nedarant poveikio valstybių narių kompetencijai nustatyti, kas sudaro viešąsias paslaugas arba jų galimybei nustatyti tų paslaugų procedūrines taisykles arba jas teikti, valdyti ar įgyvendinti.

4. Šis reglamentas nedaro poveikio valstybių narių kompetencijai, kiek tai susiję su jų veikla visuomenės saugumo, gynybos ir nacionalinio saugumo srityse.

5. Pagal šį reglamentą nereikalaujama teikti informaciją, kurios atskleidimas prieštarautų valstybių narių esminiams visuomenės saugumo, gynybos ar nacionalinio saugumo interesams.

([12]) 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).
([13]) OL C 60, 2023 2 17, p. 17.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1. tarpvalstybinis sąveikumas – Sąjungos subjektų ir valstybių narių viešojo sektoriaus institucijų gebėjimas sąveikauti tarpusavyje tarpvalstybiniu mastu: dalytis duomenimis, informacija ir žiniomis naudojantis skaitmeniniais procesais ir laikantis teisinių, organizacinių, semantinių ir techninių reikalavimų, susijusių su tokia tarpvalstybine sąveika;

2. transeuropinės skaitmeninės viešosios paslaugos – skaitmeninės paslaugos, kurias Sąjungos subjektai arba viešojo sektoriaus institucijos teikia vieni kitiems arba fiziniams ar juridiniams asmenims Sąjungoje, ir kurias teikiant reikalinga sąveika, peržengianti valstybių narių sienas, sąveika tarp Sąjungos subjektų arba tarp Sąjungos subjektų ir viešojo sektoriaus institucijų, naudojantis jų tinklų ir informacinėmis sistemomis;

3. tinklų ir informacinė sistema – tinklų ir informacinė sistema, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2022/2555 ([14]) 6 straipsnio 1 punkte;

4. sąveikumo sprendimas – daugkartinis objektas, susijęs su teisiniais, organizaciniais, semantiniais ar techniniais reikalavimais, kuriuo sudaromos sąlygos tarpvalstybiniam sąveikumui, pavyzdžiui, konceptualios sistemos, gairės, etaloninė architektūra, techninės specifikacijos, standartai, paslaugos ir taikomosios programos, taip pat dokumentais patvirtinti techniniai komponentai, pavyzdžiui, pirminis kodas;

5. Sąjungos subjektai – Sąjungos institucijos, įstaigos, organai ir agentūros, įsteigti ES sutartimi, Sutartimi dėl Europos Sąjungos veikimo arba Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartimi arba jomis remiantis;

6. viešojo sektoriaus institucija – viešojo sektoriaus institucija, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/1024 ([15]) 2 straipsnio 1 punkte;

7. duomenys – duomenys, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2022/868 ([16]) 2 straipsnio 1 punkte;

8. kompiuterio skaitomas formatas – elektroninis formatas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2019/1024 2 straipsnio 13 punkte;

9. e. valdžios technologijos (*GovTech*) – technologijomis grindžiamas viešojo ir privačiojo sektorių subjektų bendradarbiavimas, kuriuo remiama viešojo sektoriaus skaitmeninė pertvarka;

10. standartas – standartas, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1025/2012 ([17]) 2 straipsnio 1 punkte;

11. IRT srities techninė specifikacija – IRT srities techninė specifikacija, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 2 straipsnio 5 punkte;

12. atvirosios programinės įrangos licencija – licencija, pagal kurią vienašaliu teisių turėtojo pareiškimu programinę įrangą leidžiama pakartotinai naudoti, pakartotinai platinti ir keisti visų rūšių paskirčiai, kuriai gali būti taikomos tam tikros sąlygos ir pagal kurią naudotojams be apribojimų pateikiamas programinės įrangos pirminis kodas;

13. aukščiausias valdymo lygmuo – aukščiausio administracinio lygmens vadovas, valdymo arba koordinavimo ir priežiūros organas, atsižvelgiant į kiekvieno Sąjungos subjekto aukšto lygio valdymo tvarką;

([14]) 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2555 dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 910/2014 ir Direktyva (ES) 2018/1972 ir panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148 (TIS 2 direktyva) (OL L 333, 2022 12 27, p. 80).

([15]) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1024 dėl atvirųjų duomenų ir viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo (OL L 172, 2019 6 26, p. 56).

([16]) 2022 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/868 dėl Europos duomenų valdymo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1724 (Duomenų valdymo aktas) (OL L 152, 2022 6 3, p. 1).

([17]) 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1025/2012 dėl Europos standartizacijos, kuriuo iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 89/686/EEB ir 93/15/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/9/EB, 94/25/EB, 95/16/EB, 97/23/EB, 98/34/EB, 2004/22/EB, 2007/23/EB, 2009/23/EB ir 2009/105/EB ir panaikinamas Tarybos sprendimas 87/95/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1673/2006/EB (OL L 316, 2012 11 14, p. 12).

14. apribota bandomoji sąveikumo reglamentavimo aplinka – Sąjungos subjekto arba viešojo sektoriaus institucijos sukurta kontroliuojama aplinka, skirta novatoriškų sąveikumo sprendimų kūrimui, mokymui, bandymui ir patvirtinimui, kai tinkama, realiomis sąlygomis, kuria ribotą laikotarpį ir prižiūrint reguliavimo institucijoms remiamas transeuropinių skaitmeninių viešųjų paslaugų tarpvalstybinis sąveikumas;

15. privalomas reikalavimas – organizacinio, semantinio ar techninio pobūdžio pareiga, draudimas, sąlyga, kriterijus arba apribojimas, nustatytas Sąjungos subjekto arba viešojo sektoriaus institucijos, susijęs su viena ar daugiau transeuropinių skaitmeninių viešųjų paslaugų ir darantis poveikį tarpvalstybiniam sąveikumui.

3 straipsnis

Sąveikumo vertinimas

1. Prieš priimdamas sprendimą dėl naujų arba iš esmės pakeistų privalomų reikalavimų, Sąjungos subjektas arba viešojo sektoriaus institucija atlieka sąveikumo vertinimą.

Jei su privalomais reikalavimais susijęs sąveikumo vertinimas jau buvo atliktas arba jei privalomi reikalavimai yra įgyvendinami Sąjungos subjektų pateiktais sprendimais, nereikalaujama, kad atitinkama viešojo sektoriaus institucija atliktų naują su tais reikalavimais susijusį sąveikumo vertinimą. Gali būti atliekamas vienas bendras privalomų reikalavimų rinkinio sąveikumo vertinimas.

Atitinkamas Sąjungos subjektas arba viešojo sektoriaus institucija gali atlikti sąveikumo vertinimus ir kitais atvejais.

2. Atliekant sąveikumo vertinimą tinkamai nustatoma ir įvertinama:

a) privalomų reikalavimų poveikis tarpvalstybiniam sąveikumui, kaip pagalbine priemone naudojantis 6 straipsnyje nurodyta Europos sąveikumo sistema;

b) suinteresuotieji subjektai, kuriems privalomi reikalavimai aktualūs;

c) 7 straipsnyje nurodyti Europos sąveikumo sprendimai, kuriais padedama įgyvendinti privalomus reikalavimus.

Atitinkamas Sąjungos subjektas arba viešojo sektoriaus institucija savo oficialioje interneto svetainėje paskelbia sąveikumo vertinimo rezultatų ataskaitą, apimančią priede išvardytus punktus, kompiuterio skaitomu formatu, palengvinančiu automatinį vertimą. Jie elektroninėmis priemonėmis pasidalija ta ataskaita su Europos sąveikumo valdyba, įsteigta pagal 15 straipsnį (toliau – Valdyba). Šioje dalyje nustatytais reikalavimais neribojamas galiojančių valstybių narių taisyklių dėl prieigos prie dokumentų taikymas. Tos ataskaitos paskelbimas neturi pakenkti intelektinės nuosavybės teisėms ar komercinėms paslaptims, viešajai tvarkai ar saugumui.

3. Sąjungos subjektai ir viešojo sektoriaus institucijos gali nuspręsti, kuri institucija teikia sąveikumo vertinimui atlikti būtiną paramą. Komisija teikia pagalbines sąveikumo vertinimo technines priemones, įskaitant internetinę priemonę, kuria padedama parengti ataskaitą ir paskelbti ją 8 straipsnyje nurodytame Europos sąveikumo portale.

4. Atitinkamas Sąjungos subjektas arba viešojo sektoriaus institucija konsultuojasi su paslaugų gavėjais, kuriems daromas tiesioginis poveikis, įskaitant piliečius, arba jų atstovais. Tomis konsultacijomis nedaroma poveikio komercinių arba viešųjų interesų apsaugai arba tokių paslaugų saugumui.

5. Valdyba ne vėliau kaip 2025 m. sausio 12 d. priima 15 straipsnio 5 dalies a punkte nurodytas gaires.

4 straipsnis

Sąjungos subjektų ir viešojo sektoriaus institucijų dalijimasis sąveikumo sprendimais ir pakartotinis jų naudojimas

1. Sąjungos subjektas arba viešojo sektoriaus institucija bet kuriam kitam to paprašiusiam Sąjungos subjektui arba viešojo sektoriaus institucijai pateikia sąveikumo sprendimą, kuriuo palaikoma transeuropinė skaitmeninė viešoji paslauga, įskaitant techninius dokumentus ir, kai taikytina, versijos istoriją, dokumentais patvirtintą pirminį kodą ir nuorodas į naudotus atviruosius standartus arba technines specifikacijas.

Pareiga dalytis netaikoma šiems sąveikumo sprendimams:

a) kai sprendimai palaiko procesus, nepatenkančius į atitinkamo Sąjungos subjekto arba viešojo sektoriaus institucijos viešojo sektoriaus užduočių sritį, nustatytą teisės aktais arba kitomis privalomomis taisyklėmis, arba, jei tokių taisyklių nėra, nustatytą pagal atitinkamų Sąjungos subjektų arba valstybės narės bendrą administracinę praktiką, su sąlyga, kad viešojo sektoriaus užduočių sritis yra skaidri ir ją galima peržiūrėti;

b) kai sprendimų intelektinės nuosavybės teisės priklauso trečiosioms šalims, ribojančioms galimybę dalytis sprendimu pakartotiniam naudojimui;

c) kai prieiga prie sąveikumo sprendimo draudžiama arba ribojama dėl šių priežasčių:

   i) jį naudojant tvarkoma neskelbtina informacija, susijusi su ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsauga, kaip apibrėžta Tarybos direktyvos 2008/114/EB ([18]) 2 straipsnio d punkte;

   ii) siekiama apsaugoti gynybos interesus arba visuomenės saugumą, įskaitant nacionalinės ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugą.

2. Kad pakartotinai sąveikumo sprendimą naudojantis subjektas galėtų jį valdyti savarankiškai, besidalijantis subjektas nurodo bet kokias sąlygas, kurios taikomos sprendimo pakartotiniam naudojimui, įskaitant bet kokias su bendradarbiavimu, parama ir priežiūra susijusias garantijas, kurios suteikiamos sąveikumo sprendimą pakartotinai naudojančiam subjektui. Tokios sąlygos gali apimti besidalijančio subjekto atsakomybės netaikymą tuo atveju, jei pakartotinai naudojantis subjektas sąveikumo sprendimą naudotų netinkamai. Prieš pradedant naudoti sąveikumo sprendimą, pakartotinai jį naudojantis subjektas, gavęs prašymą, besidalijančiam subjektui pateikia tokio sprendimo vertinimą, kuriame aprašo savo gebėjimą savarankiškai valdyti kibernetinį saugumą ir pakartotinai naudojamo sąveikumo sprendimo raidą.

3. 1 dalyje nustatyta pareiga gali būti įvykdoma paskelbiant atitinkamą turinį Europos sąveikumo portale arba su Europos sąveikumo portalu sujungtame portale, kataloge ar saugykloje. Tokiu atveju 2 dalis besidalijančiam subjektui netaikoma. Komisija besidalijančio subjekto prašymu paskelbia atitinkamą turinį Europos sąveikumo portale.

4. Sąveikumo sprendimą pakartotinai naudojantis Sąjungos subjektas, viešojo sektoriaus institucija arba trečioji šalis gali pritaikyti jį savo poreikiams, nebent sąveikumo sprendimo pritaikymas yra ribojamas trečiosios šalies turimomis intelektinės nuosavybės teisėmis. Jei sąveikumo sprendimas skelbiamas viešai pagal 3 dalį, pritaikytas sąveikumo sprendimas paskelbiamas viešai tokiu pačiu būdu.

5. Sąveikumo sprendimais besidalijantys ir juos pakartotinai naudojantys subjektai gali sudaryti susitarimą dėl būsimų sąveikumo sprendimo kūrimo išlaidų pasidalijimo.

6. Spręsdami dėl sąveikumo sprendimų įgyvendinimo, Sąjungos subjektai ir viešojo sektoriaus institucijos teikia pirmenybę sąveikumo sprendimų, neturinčių ribojančių licencijavimo sąlygų, įgyvendinimui, pavyzdžiui, atvirojo kodo sprendimams, kai tokie sąveikumo sprendimai yra lygiaverčiai funkcijų, bendrų išlaidų, orientacijos į naudotoją, kibernetinio saugumo ar kitų atitinkamų objektyvių kriterijų požiūriu. Komisija teikia paramą identifikuojant tokius sąveikumo sprendimus, kaip numatyta 9 straipsnyje.

7. Valdyba patvirtina gaires dėl dalijimosi sąveikumo sprendimais.

([18]) 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyva 2008/114/EB dėl Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų nustatymo ir priskyrimo jiems bei būtinybės gerinti jų apsaugą vertinimo (OL L 345, 2008 12 23, p. 75).

2 skyrius

Europos sąveikumą įgalinantys veiksniai

5 straipsnis

Bendrieji principai

1. Informaciją apie Europos sąveikumo sprendimus ir Europos sąveikumo sistemą Komisija skelbia Europos sąveikumo portale, naudodamasi elektroninėmis priemonėmis, atvirais, kompiuterio skaitomais, asmenims su negalia prieinamais pagal direktyvas (ES) 2016/2102 ([19]) ir (ES) 2019/882 ([20]), paieškomi ir pakartotinai panaudojamais formatais, jei taikytina – kartu su jų dokumentais patvirtintais pirminiu kodu ir metaduomenimis. Europos sąveikumo portale skelbiamas Europos sąveikumo sprendimų mašininis vertimas į visas oficialiąsias Sąjungos institucijų kalbas.

2. Valdyba stebi bendrą rekomenduojamų sąveikumo sprendimų darną ir siūlo priemones, kuriomis, kai tinkama, užtikrinamas jų suderinamumas su kitais sąveikumo sprendimais, kuriais siekiama bendro tikslo, ir, kai aktualu, padeda užtikrinti, kad juos būtų galima papildyti naujomis technologijomis arba pereiti prie tokių technologijų naudojimo.

6 straipsnis

Europos sąveikumo sistema ir specializuotos sąveikumo sistemos

1. Valdyba parengia Europos sąveikumo sistemą. Ji pateikia Europos sąveikumo sistemą Komisijai, kad ši ją patvirtintų. Tuo atveju, jei Komisija patvirtina Europos sąveikumo sistemą, ji ją paskelbia *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

2. Europos sąveikumo sistemoje pateikiamas modelis ir rekomendacijos dėl teisinio, organizacinio, semantinio ir techninio sąveikumo ir jo valdymo, kurie skirti visiems subjektams, kuriems taikomas šis reglamentas, kad jie galėtų sąveikauti tarpusavyje naudodami savo tinklų ir informacines sistemas. Į Europos sąveikumo sistemą atsižvelgiama atliekant sąveikumo vertinimą, nurodytą 3 straipsnyje ir priede.

3. Komisija, pasikonsultavusi su Valdyba, gali patvirtinti kitas sąveikumo sistemas (toliau – specializuotos sąveikumo sistemos), atitinkančias konkrečių sektorių arba administracinių lygmenų poreikius. Specializuotos sąveikumo sistemos grindžiamos Europos sąveikumo sistema. Valdyba įvertina specializuotų sąveikumo sistemų suderinamumą su Europos sąveikumo sistema. Komisija specializuotas sąveikumo sistemas skelbia Europos sąveikumo portale.

4. Kurdama nacionalinę sąveikumo sistemą ir rengdama kitą susijusią nacionalinę politiką, strategijas ar gaires, valstybė narė kuo labiau atsižvelgia į Europos sąveikumo sistemą.

7 straipsnis

Europos sąveikumo sprendimai

1. Valdyba rekomenduoja transeuropinių skaitmeninių viešųjų paslaugų tarpvalstybinio sąveikumo sprendimus. Valdybos rekomenduojamas sąveikumo sprendimas turi būti pažymėtas ženklu „Europos sąveikumo sprendimas“ ir jis skelbiamas Europos sąveikumo portale, aiškiai nurodant, kurie sprendimai yra Europos sąveikumo sprendimai, o kurie – kiti sprendimai. Jei Valdyba atšaukia savo rekomendaciją, ženklas „Europos sąveikumo sprendimas“ pašalinamas ir prireikus sprendimas pašalinamas iš Europos sąveikumo portalo.

([19]) 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2102 dėl viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo (OL L 327, 2016 12 2, p. 1).

([20]) 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų (OL L 151, 2019 6 7, p. 70).

2. Europos sąveikumo sprendimai turi atitikti atvirumo ir pakartotinio naudojimo principus ir tenkinti 15 straipsnio 5 dalies i punkte nurodytus kriterijus.

8 straipsnis

Europos sąveikumo portalas

1. Komisija suteikia portalą, kuris veikia kaip vienas bendras prieigos prie informacijos, susijusios su transeuropinių skaitmeninių viešųjų paslaugų tarpvalstybiniu sąveikumu, punktas (toliau – Europos sąveikumo portalas). Europos sąveikumo portalas yra elektroniniu būdu prieinamas visiems piliečiams, įskaitant asmenis su negalia, ir tokia prieiga yra nemokama. Europos sąveikumo portalas atlieka bent šias funkcijas:

a) suteikia prieigą prie Europos sąveikumo sprendimų naudotojui patogiu būdu ir bent užtikrinant paiešką pagal valstybę narę ir pagal viešąją paslaugą;

b) suteikia prieigą prie kitų sąveikumo sprendimų, nei Europos sąveikumo sprendimai, pavyzdžiui, tokių:

   i) kuriais dalijamasi pagal 4 straipsnio 3 dalį;

   ii) kurie numatyti kitų sričių Sąjungos politikoje;

   iii) kurie skelbiami kituose portaluose, kataloguose ar saugyklose, sujungtuose su Europos sąveikumo portalu;

c) suteikia prieigą prie IRT techninių specifikacijų, kurios gali būti nurodomos pagal Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 13 straipsnį;

d) suteikia prieigą prie informacijos apie asmens duomenų tvarkymą 11 ir 12 straipsniuose nurodytose apribotose bandomosiose sąveikumo reglamentavimo aplinkose, jei nustatoma, kad kyla didelis pavojus duomenų subjektų teisėms ir laisvėms, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2016/679 35 straipsnio 1 dalyje ir Reglamento (ES) 2018/1725 39 straipsnyje, taip pat prieigą prie informacijos apie reagavimo mechanizmus, kuriuos taikant tą pavojų būtų galima greitai sumažinti, įskaitant, kai tinkama, informaciją apie poveikio duomenų apsaugai vertinimą;

e) skatina 16 straipsnyje nurodytos Europos sąveikumo bendrijos narius keistis žiniomis, pavyzdžiui, sukuriant grįžtamosios informacijos sistemą, kurią naudojant būtų galima pareikšti nuomonę apie Valdybos siūlomas priemones arba norą dalyvauti veikloje, susijusioje su šio reglamento įgyvendinimu;

f) nurodo geriausią praktiką ir dalijimąsi žiniomis remiant sąveikumą, įskaitant, kai tinkama, gaires viešųjų pirkimų, kibernetinio saugumo, IT integracijos ir duomenų valdymo srityse;

g) suteikia prieigą prie atlikus su sąveikumu susijusią stebėseną, kuri vykdoma pagal 20 straipsnį, gautų duomenų;

h) sudaro galimybes piliečiams, įmonėms, visų pirma MVĮ, taip pat pilietinės visuomenės organizacijoms teikti atsiliepimus apie paskelbtą turinį.

2. Valdyba gali siūlyti, kad Komisija Europos sąveikumo portale skelbtų kitus sąveikumo sprendimus arba nuorodas į juos.

3. Per Europos sąveikumo portalą prieinami (-iems) sprendimai (-ams):

a) negali būti taikomos trečiųjų šalių teisės, kuriomis užkertamas kelias jų platinimui ir naudojimui;

b) negali apimti asmens duomenų arba konfidencialios informacijos;

c) turi būti labai gerai suderinti su Europos sąveikumo sprendimais, o tai turi būti galima įrodyti paskelbus 3 straipsnyje ir priede nurodyto sąveikumo vertinimo rezultatus;

d) turi būti teikiami pagal licenciją, pagal kurią kitiems Sąjungos subjektams arba viešojo sektoriaus institucijoms turi būti bent leidžiama sprendimą naudoti pakartotinai, arba jie turi būti paskelbti kaip atvirojo kodo programinė įranga;

e) turi būti reguliariai prižiūrimi už sąveikumo sprendimą atsakingo savininko atsakomybe.

4. Jei Sąjungos subjektas arba viešojo sektoriaus institucija suteikia panašias funkcijas atliekantį portalą, katalogą arba saugyklą, jis imasi būtinų ir proporcingų priemonių, kad būtų užtikrintas sąveikumas su Europos sąveikumo portalu. Tais atvejais, kai tokiuose portaluose kaupiami atvirojo kodo sprendimai, juose turi būti leidžiama naudoti Europos Sąjungos viešąją licenciją.

5. Komisija gali priimti gaires dėl panašias funkcijas atliekančių portalų, katalogų arba saugyklų, kaip nurodyta 4 dalyje, sąveikumo.

3 skyrius

Europos sąveikumo paramos priemonės

9 straipsnis

Politikos įgyvendinimo paramos projektai

1. Valdyba gali pasiūlyti Komisijai parengti projektus, kuriais viešojo sektoriaus institucijoms būtų padedama skaitmeniniu būdu įgyvendinti Sąjungos politiką, kuria užtikrinamas transeuropinių skaitmeninių viešųjų paslaugų tarpvalstybinis sąveikumas (toliau – politikos įgyvendinimo paramos projektas).

2. Politikos įgyvendinimo paramos projekte aprašomi:

a) esami Europos sąveikumo sprendimai, kurie laikomi būtinais skaitmeniniam politikos reikalavimų įgyvendinimui užtikrinti;

b) trūkstami sąveikumo sprendimai, kuriuos reikia parengti ir kurie laikomi būtinais skaitmeniniam politikos reikalavimų įgyvendinimui užtikrinti;

c) kitos rekomenduojamos paramos priemonės, pavyzdžiui, mokymas, dalijimasis ekspertinėmis žiniomis arba tarpusavio vertinimas, taip pat finansinės paramos galimybės siekiant padėti įgyvendinti sąveikumo sprendimus.

3. Komisija, pasikonsultavusi su Valdyba, nustato paramos projekto aprėptį, tvarkaraštį, konkrečius sektorius ir administracinius lygmenis, kuriuos būtina įtraukti, ir darbo metodus. Jei Komisija jau yra atlikusi ir paskelbusi sąveikumo vertinimą pagal 3 straipsnį, rengiant paramos projektą atsižvelgiama į to vertinimo rezultatus.

4. Siekiant geriau pagrįsti politikos įgyvendinimo paramos projektą, Valdyba gali pasiūlyti sukurti apribotą bandomąją sąveikumo reglamentavimo aplinką pagal 11 straipsnį.

5. Politikos įgyvendinimo paramos projekto rezultatai ir įgyvendinant projektą sukurti sąveikumo sprendimai viešai prieinami ir skelbiami Europos sąveikumo portale.

10 straipsnis

Inovacijų priemonės

1. Valdyba gali pasiūlyti Komisijai nustatyti inovacijų priemones, kuriomis būtų remiamas novatoriškų sąveikumo sprendimų kūrimas ir diegimas Sąjungoje (toliau – inovacijų priemonės).

2. Inovacijų priemonėmis padedama plėtoti esamus arba kurti naujus Europos sąveikumo sprendimus ir jos gali apimti e. valdžios technologijų subjektus.

3. Siekiant remti inovacijų priemonių kūrimą, Valdyba gali pasiūlyti sukurti apribotą bandomąją sąveikumo reglamentavimo aplinką.

4. Komisija inovacijų priemonių rezultatus viešai skelbia Europos sąveikumo portale.

11 straipsnis

Apribotų bandomųjų sąveikumo reglamentavimo aplinkų kūrimas

1. Už apribotų bandomųjų sąveikumo reglamentavimo aplinkų valdymą atsako dalyvaujantieji Sąjungos subjektai arba viešojo sektoriaus institucijos. Apribotos bandomosios sąveikumo reglamentavimo aplinkos, kuriose asmens duomenis tvarko viešojo sektoriaus institucijos, valdomos prižiūrint nacionalinėms duomenų apsaugos institucijoms, taip pat kitoms atitinkamoms nacionalinėms, regioninėms arba vietos priežiūros institucijoms. Apribotos bandomosios sąveikumo reglamentavimo aplinkos, kuriose asmens duomenis tvarko Sąjungos subjektai, valdomos prižiūrint Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnui.

2. Apribota bandomoji sąveikumo reglamentavimo aplinka, kaip nurodyta 1 dalyje, kuriama siekiant padėti siekti šių tikslų:

a) skatinti inovacijas ir sudaryti palankesnes sąlygas kurti ir diegti novatoriškus viešųjų paslaugų skaitmeninio sąveikumo sprendimus;

b) sudaryti palankesnes sąlygas tarpvalstybiniam nacionalinių, regioninių ir vietos kompetentingų institucijų bendradarbiavimui ir viešųjų paslaugų teikimo sinergijai;

c) sudaryti palankesnes sąlygas plėtoti atvirą Europos e. valdžios technologijų ekosistemą, įskaitant bendradarbiavimą su MVĮ, mokslinių tyrimų ir švietimo įstaigomis bei startuoliais;

d) gerinti valdžios institucijų supratimą apie novatoriškų sąveikumo sprendimų tarpvalstybinio sąveikumo galimybes arba jo siekiant atsirandančias kliūtis, įskaitant teisines kliūtis;

e) prisidėti prie Europos sąveikumo sprendimų kūrimo arba atnaujinimo;

f) prisidėti prie faktiniais duomenimis grindžiamo mokymosi reglamentavimo srityje;

g) padidinti teisinį tikrumą ir prisidėti prie dalijimosi geriausios praktikos pavydžiais bendradarbiaujant su valdžios institucijomis, dalyvaujančiomis su apribota bandomąja sąveikumo reglamentavimo aplinka susijusioje veikloje, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi šio reglamento ir, kai tinkama, kitų Sąjungos ir nacionalinės teisės aktų.

3. Siekiant užtikrinti suderintą požiūrį ir remti apribotų bandomųjų sąveikumo aplinkų įgyvendinimą, Komisija gali paskelbti gaires ir paaiškinimus, nedarant poveikio kitiems Sąjungos teisės aktams.

4. Pasikonsultavusi su Valdyba, Komisija, gavusi bendrą bent trijų dalyvių prašymą, suteikia leidimą sukurti apribotą bandomąją sąveikumo reglamentavimo aplinką. Kai tinkama, prašyme nurodoma informacija, pavyzdžiui, asmens duomenų tvarkymo tikslas, susiję subjektai ir jų funkcijos, atitinkamų asmens duomenų kategorijos, jų šaltiniai ir numatomas saugojimo laikotarpis. Konsultacijos nepakeičia Reglamento (ES) 2016/679 36 straipsnyje ir Reglamento (ES) 2018/1725 40 straipsnyje nurodytų išankstinių konsultacijų. Jei apribota bandomoji sąveikumo reglamentavimo aplinka kuriama sąveikumo sprendimams, kuriais remiamas vieno ar daugiau Sąjungos subjektų transeuropinių skaitmeninių viešųjų paslaugų, be kita ko, dalyvaujant viešojo sektoriaus institucijoms, tarpvalstybinis sąveikumas, leidimo gauti nereikia.

12 straipsnis

Dalyvavimas apribotose bandomosiose sąveikumo reglamentavimo aplinkose

1. Tiek, kiek apribotos bandomosios sąveikumo reglamentavimo aplinkos veikimui reikalingas asmens duomenų tvarkymas arba ta veikla kitaip patenka į kitų nacionalinių, regioninių arba vietos institucijų, teikiančių arba remiančių prieigą prie duomenų, vykdomos priežiūros sritį, dalyvaujantys Sąjungos subjektai arba viešojo sektoriaus institucijos užtikrina, kad nacionalinės duomenų apsaugos institucijos, taip pat tos kitos nacionalinės, regioninės arba vietos institucijos būtų įtrauktos į apribotos bandomosios sąveikumo reglamentavimo aplinkos veiklą. Atitinkamai dalyviai gali leisti apribotoje bandomojoje sąveikumo reglamentavimo aplinkoje dalyvauti kitiems e. valdžios technologijų ekosistemos subjektams, pavyzdžiui, nacionalinėms arba Europos standartizacijos organizacijoms, notifikuotosioms įstaigoms, mokslinių tyrimų ir eksperimentinėms laboratorijoms, inovacijų centrams ir įmonėms, pageidaujančioms išbandyti novatoriškus sąveikumo sprendimus, ypač MVĮ ir startuoliams.

2. Dalyvavimas apribotoje bandomojoje sąveikumo reglamentavimo aplinkoje trunka projekto sudėtingumą ir mastą atitinkantį laikotarpį, kuris bet kuriuo atveju neturi būti ilgesnis nei dveji metai nuo apribotos bandomosios sąveikumo reglamentavimo aplinkos sukūrimo. Dalyvavimas gali būti pratęstas ne ilgesniam kaip vienų metų laikotarpiui, jei tai būtina duomenų tvarkymo tikslams pasiekti.

3. Dalyvavimas apribotoje bandomojoje sąveikumo reglamentavimo aplinkoje grindžiamas konkrečiu planu, kurį dalyviai parengia atsižvelgdami atitinkamai į kitų nacionalinių kompetentingų institucijų ar Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno rekomendacijas. Plane pateikiama bent ši informacija:

a) dalyvių ir jų funkcijų, numatomo novatoriško sąveikumo sprendimo ir jo numatomos paskirties, taip pat atitinkamų kūrimo, bandymo ir patvirtinimo procesų aprašymas;

b) konkretūs su reglamentavimu susiję klausimai ir gairės, kurias tikimasi gauti iš apribotą bandomąją sąveikumo reglamentavimo aplinką prižiūrinčių institucijų;

c) konkreti dalyvių ir valdžios institucijų, taip pat visų kitų subjektų, dalyvaujančių apribotoje bandomojoje sąveikumo reglamentavimo aplinkoje, bendradarbiavimo tvarka;

d) rizikos valdymo ir stebėsenos mechanizmas, kuriuo siekiama nustatyti riziką, užkirsti jai kelią ir ją sumažinti;

e) pagrindiniai etapai, kuriuos turi įvykdyti dalyviai, kad sąveikumo sprendimas būtų laikomas parengtu naudoti;

f) vertinimo bei informacijos teikimo reikalavimai ir galimi tolesni veiksmai;

g) tais atvejais, kai tvarkyti asmens duomenis yra tikrai būtina ir proporcinga, tokio tvarkymo priežastys, atitinkamų asmens duomenų kategorijos, tvarkymo, kuriam asmens duomenys yra skirti, tikslai, taip pat tvarkant dalyvaujantys duomenų valdytojai ir duomenų tvarkytojai bei jų vaidmuo.

4. Dalyvavimas apribotose bandomosiose sąveikumo reglamentavimo aplinkose nedaro poveikio tas bandomąsias aplinkas prižiūrinčių institucijų priežiūros ir taisomiesiems įgaliojimams.

5. Apribotos bandomosios sąveikumo reglamentavimo aplinkos dalyviai pagal taikytinus Sąjungos ir nacionalinės teisės aktus, kuriais reglamentuojama atsakomybė, išlieka atsakingi už bet kokią žalą, padarytą jiems dalyvaujant apribotoje bandomojoje sąveikumo reglamentavimo aplinkoje.

6. Asmens duomenys apribotoje bandomojoje sąveikumo reglamentavimo aplinkoje gali būti tvarkomi kitais tikslais nei tie, kuriais jie iš pradžių buvo teisėtai surinkti, jei tenkinamos visos šios sąlygos:

a) novatoriškas sąveikumo sprendimas kuriamas siekiant apsaugoti viešuosius interesus viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų aukšto lygio veiksmingumo ir kokybės kontekste;

b) tvarkomi tik tie duomenys, kurie būtini sąveikumo sprendimo, kuris turi būti sukurtas arba išbandomas apribotoje bandomojoje sąveikumo reglamentavimo aplinkoje, veikimui, ir to veikimo negalima veiksmingai užtikrinti tvarkant nuasmenintus, sintetinius ar kitus ne asmens duomenis;

c) esama veiksmingų stebėsenos mechanizmų, kuriuos taikant nustatoma, ar naudojant apribotą bandomąją sąveikumo reglamentavimo aplinką gali kilti didelis pavojus duomenų subjektų teisėms ir laisvėms, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2016/679 35 straipsnio 1 dalyje ir Reglamento (ES) 2018/1725 39 straipsnyje, taip pat reagavimo mechanizmas, kurį taikant būtų galima greitai sumažinti tą pavojų ir prireikus sustabdyti duomenų tvarkymą;

d) visi tvarkytini asmens duomenys saugomi funkciniu požiūriu atskirtoje, izoliuotoje ir apsaugotoje dalyvių kontroliuojamoje duomenų tvarkymo aplinkoje ir prieiga prie tų duomenų suteikiama tik tinkamai įgaliotiems asmenims;

e) jokie tvarkomi asmens duomenys nepersiunčiami, neperduodami ir prie jų kitais būdais nesuteikiama prieiga kitoms šalims, kurios nėra apribotos bandomosios sąveikumo reglamentavimo aplinkos dalyvės, nebent toks atskleidimas įvyksta laikantis Reglamento (ES) 2016/679 arba, kai taikytina, Reglamento (ES) 2018/1725 ir visi dalyviai su tuo sutinka;

f) bet koks asmens duomenų tvarkymas nedaro poveikio duomenų subjektų teisių taikymui, kaip numatyta Sąjungos teisės aktuose asmens duomenų apsaugos srityje, visų pirma Reglamento (ES) 2016/679 22 straipsnyje ir Reglamento (ES) 2018/1725 24 straipsnyje;

g) tvarkomi asmens duomenys apsaugomi naudojant tinkamas technines ir organizacines priemones ir pašalinami pasibaigus dalyvavimui apribotoje bandomojoje sąveikumo reglamentavimo aplinkoje arba pasibaigus asmens duomenų saugojimo laikotarpiui;

h) asmens duomenų tvarkymo registracijos įrašai saugomi visą dalyvavimo apribotoje bandomojoje sąveikumo reglamentavimo aplinkoje laikotarpį, išskyrus atvejus, kai Sąjungos arba nacionalinėje teisėje nustatyta kitaip;

i) kaip vienas iš techninių dokumentų, kartu su bandymų rezultatais saugomas išsamus ir detalus sąveikumo sprendimo mokymo, bandymo ir patvirtinimo procesų ir loginio pagrindo aprašas, kuris taip pat perduodamas Valdybai;

j) Europos sąveikumo portale paskelbiamas glaustas apribotoje bandomojoje sąveikumo reglamentavimo aplinkoje kuriamo sąveikumo sprendimo, įskaitant jo tikslus ir numatomus rezultatus, aprašas.

7. Laikantis Sąjungos teisės aktų asmens duomenų apsaugos srityje, 1 dalis nedaro poveikio Sąjungos ar nacionalinės teisės aktams, kuriais nustatomas novatoriškų sąveikumo sprendimų kūrimo, bandymo ir mokymo tikslais būtino asmens duomenų tvarkymo pagrindas ar bet kuris kitas teisinis pagrindas.

8. Dalyviai Valdybai ir Komisijai teikia periodines ataskaitas ir galutinę ataskaitą, kuriose informuoja apie apribotose bandomosiose sąveikumo reglamentavimo aplinkose pasiektus rezultatus, be kita ko, pateikia gerosios praktikos pavyzdžių, aprašo įgytą patirtį, saugumo priemones ir pateikia rekomendacijų dėl jų veikimo bei, kai aktualu, dėl šio reglamento ir kitų Sąjungos teisės aktų, kurių laikymasis prižiūrimas konkrečioje apribotoje bandomojoje sąveikumo reglamentavimo aplinkoje, tobulinimo. Valdyba pateikia Komisijai nuomonę dėl apribotoje bandomojoje sąveikumo reglamentavimo aplinkoje pasiektų rezultatų, nurodydama, kai taikytina, veiksmus, kurių reikia imtis siekiant įgyvendinti naujus sąveikumo sprendimus, kuriais skatinamas transeuropinių skaitmeninių viešųjų paslaugų tarpvalstybinis sąveikumas.

9. Komisija užtikrina, kad informacija apie apribotą bandomąją sąveikumo reglamentavimo aplinką būtų prieinama Europos sąveikumo portale.

10. Komisija ne vėliau kaip 2025 m. balandžio 12 d. priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios apribotų bandomųjų sąveikumo reglamentavimo aplinkų sukūrimo ir naudojimo taisyklės ir sąlygos, įskaitant tinkamumo kriterijus ir paraiškų dėl apribotos bandomosios sąveikumo reglamentavimo aplinkos teikimo, atrankos, dalyvavimo joje ir pasitraukimo iš jos tvarką, taip pat dalyvių teises ir pareigas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 22 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

13 straipsnis

Mokymas

1. Komisija, padedama Valdybos, teikia mokymo medžiagą, susijusią su Europos sąveikumo sistemos naudojimu ir Europos sąveikumo sprendimais, įskaitant laisvo naudojimo ir atvirojo kodo sprendimus. Sąjungos subjektai ir viešojo sektoriaus institucijos parengia atitinkamas su sąveikumo klausimais susijusias mokymo programas, skirtas jų darbuotojams, kuriems pavedamos strateginės ar veiklos užduotys, darančios poveikį transeuropinėms skaitmeninėms viešosioms paslaugoms.

2. Siekiant stiprinti Sąjungos subjektų ir viešojo sektoriaus institucijų tarpusavio bendradarbiavimą ir keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais, Komisija Sąjungos lygmeniu rengia su sąveikumo klausimais susijusius mokymo kursus, skirtus viešojo sektoriaus darbuotojams, visų pirma regioniniu ir vietos lygmeniu. Komisija pasirūpina, kad tie mokymo kursai būtų viešai prieinami internete ir nemokami.

3. Komisija skatina, kad būtų sukurta sertifikavimo programa sąveikumo klausimais, kuria būtų skatinama geriausia praktika, žmogiškųjų išteklių kvalifikacija ir kompetencijos kultūra.

14 straipsnis

Tarpusavio vertinimas

1. Nustatomas savanoriškas tarpusavio vertinimo mechanizmas viešojo sektoriaus institucijų bendradarbiavimui palengvinti, skirtas padėti joms įgyvendinti Europos sąveikumo sprendimus, remti transeuropines skaitmenines viešąsias paslaugas ir padėti joms atlikti sąveikumo vertinimus pagal 3 straipsnį.

2. Tarpusavio vertinimą atlieka sąveikumo ekspertai iš kitų valstybių narių nei ta, kurioje įsikūrusi tarpusavyje vertinama viešojo sektoriaus institucija.

3. Visa informacija, gauta tarpusavio vertinimo metu, naudojama tik to tarpusavio vertinimo tikslais. Tarpusavio vertinime dalyvaujantys sąveikumo ekspertai neatskleidžia trečiosioms šalims jokios atliekant tą vertinimą gautos neskelbtinos arba konfidencialios informacijos. Atitinkama valstybė narė užtikrina, kad apie bet kokią su paskirtais sąveikumo ekspertais susijusią interesų konflikto riziką būtų nepagrįstai nedelsiant pranešama kitoms valstybėms narėms ir Komisijai.

4. Tarpusavio vertinimą atliekantys sąveikumo ekspertai per vieną mėnesį nuo tarpusavio vertinimo pabaigos parengia ir pateikia ataskaitą atitinkamai viešojo sektoriaus institucijai ir Valdybai. Komisija paskelbia ataskaitą Europos sąveikumo portale, kai tai leidžia daryti valstybė narė, kurioje įsikūrusi viešojo sektoriaus institucija, dėl kurios atliekamas tarpusavio vertinimas.

5. Komisija, pasikonsultavusi su Valdyba, gali priimti gaires dėl tarpusavio vertinimų metodikos ir turinio.

4 skyrius

Tarpvalstybinio sąveikumo valdymas

15 straipsnis

Europos sąveikumo valdyba

1. Įsteigiama Europos sąveikumo valdyba (toliau – Valdyba). Ji sudaro palankesnes sąlygas vykdyti strateginį bendradarbiavimą ir teikia konsultacijas dėl šio reglamento taikymo.

2. Valdybą sudaro po vieną kiekvienos valstybės narės atstovą ir Komisijos atstovas.

3. Regionų komitetas, ES kibernetinio saugumo agentūra ((toliau – ENISA) ir Europos kibernetinio saugumo kompetencijos centras paskiria po vieną ekspertą dalyvauti stebėtojų teisėmis.

4. Valdybai pirmininkauja Komisija. Pirmininkas gali suteikti stebėtojo statusą Valdyboje Sąjungos subjektų, regionų, organizacijų ir šalių kandidačių paskirtiems ekspertams. Pirmininkas gali *ad hoc* pakviesti dalyvauti ekspertus, turinčius su tam tikru darbotvarkės klausimu susijusių specialių žinių. Sekretoriato paslaugas Valdybai teikia Komisija.

Valdybos nariai deda visas pastangas, kad sprendimus priimtų bendru sutarimu. Balsuojant sprendimai priimami paprasta Valdybos narių balsų dauguma. Nariai, kurie balsavo prieš pasiūlymą arba susilaikė, turi teisę prie nuomonių, rekomendacijų ar ataskaitų pridėti dokumentą, kuriame apibendrinamos jų pozicijos priežastys.

5. Valdyba atlieka šias užduotis:

a) priima gaires dėl sąveikumo vertinimo pagal 3 straipsnio 5 dalį ir dėl šio reglamento priede išdėstyto bendro kontrolinio sąrašo, ir, prireikus, tas gaires atnaujina;

b) analizuoja informaciją, surinktą pagal 3 straipsnio 2 dalį, ir tuo pagrindu teikia pasiūlymus, kaip pagerinti transeuropinių skaitmeninių viešųjų paslaugų tarpvalstybinį sąveikumą;

c) priima 4 straipsnyje nurodytas gaires dėl dalijimosi sąveikumo sprendimais;

d) siūlo priemones, kuriomis skatinama dalytis sąveikumo sprendimais ir juos pakartotinai naudoti;

e) plėtoja Europos sąveikumo sistemą, prireikus ją atnaujina ir siūlo ją Komisijai;

f) teikia paramą įgyvendinant valstybių narių ir Sąjungos subjektų sąveikumo sistemas bei kitą atitinkamą Sąjungos ir nacionalinę politiką, strategijas arba gaires, įskaitant principą „standartiškai skaitmeninis“ ir integruotojo sąveikumo principą;

g) vertina specializuotų sąveikumo sistemų suderinamumą su Europos sąveikumo sistema ir atsako į Komisijos prašymus teikti konsultacijas dėl tų sistemų;

h) priima Europos sąveikumo darbotvarkę, nurodytą 19 straipsnyje;

i) rekomenduoja Europos sąveikumo sprendimus ir atšaukia tokias rekomendacijas remiantis sutartais kriterijais;

j) stebi rekomenduojamų sąveikumo sprendimų bendrą darną nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis, įskaitant informaciją apie jų metaduomenis ir kategorizavimą;

k) siūlo Komisijai priemones, siekiant, kai tikslinga, užtikrinti sąveikumo sprendimų suderinamumą su kitais sąveikumo sprendimais, kuriais siekiama bendro tikslo, kartu, kai aktualu, remiant papildomumą naujų technologijų atžvilgiu arba perėjimą prie jų;

l) siūlo Komisijai Europos sąveikumo portale skelbti 8 straipsnio 2 dalyje nurodytus sąveikumo sprendimus arba nuorodas į juos;

m) siūlo Komisijai parengti politikos įgyvendinimo paramos projektus, inovacijų priemones ir kitas atitinkamas priemones, įskaitant finansavimo paramą;

n) identifikuoja sąveikumo sprendimų integravimo į viešuosius pirkimus ir konkursus geriausios praktikos pavyzdžius;

o) peržiūri inovacijų priemonių, apribotų bandomųjų sąveikumo reglamentavimo aplinkų naudojimo ir tarpusavio vertinimo ataskaitas ir, prireikus, siūlo tolesnes priemones;

p) siūlo priemones, kuriomis didinami viešojo sektoriaus institucijų sąveikumo pajėgumai, pavyzdžiui, mokymą;

q) siūlo atitinkamoms standartizacijos organizacijoms ir įstaigoms priemones, kuriomis prisidedama prie Europos standartizacijos veiklos, visų pirma vykdant Reglamente (ES) Nr. 1025/2012 nustatytas procedūras;

r) siūlo bendradarbiavimo su tarptautinėmis organizacijomis ir mokslinių tyrimų bei švietimo įstaigomis, kurios galėtų prisidėti prie sąveikumo srities plėtotės, priemones, ypač bendradarbiavimo su tarptautinėmis bendruomenėmis priemones atvirojo kodo sprendimų, atvirųjų standartų ar techninių specifikacijų ir kitų platformų srityse priemones;

s) derina su bendrų Europos duomenų erdvių sąveikumo sprendimais susijusius veiksmus su Reglamente (ES) 2022/868 nurodyta Europos duomenų inovacijų valdyba ir su kitais Sąjungos subjektais, dirbančiais prie viešajam sektoriui aktualių sąveikumo sprendimų;

t) reguliariai informuoja 18 straipsnyje nurodytus sąveikumo koordinatorius ir, kai aktualu, Europos sąveikumo bendriją ir derina su jais veiksmus klausimais, susijusiais su transeuropinėmis skaitmeninėmis viešosiomis paslaugomis, įskaitant atitinkamus Sąjungos finansuojamus projektus ir tinklus;

u) konsultuoja Komisiją dėl šio reglamento taikymo stebėsenos ir ataskaitų apie tai teikimo;

v) laiku teikia Komisijai reikalingus informaciją ir duomenis, kurių reikia ataskaitoms veiksmingai pateikti pagal 20 straipsnį.

6. Valdyba gali sudaryti darbo grupes konkretiems su Valdybos užduotimis susijusiems klausimams nagrinėti. Darbo grupėse dalyvauja Europos sąveikumo bendrijos nariai.

7. Valdyba priima savo darbo tvarkos taisykles.

16 straipsnis

Europos sąveikumo bendrija

1. Europos sąveikumo bendrija prisideda prie Valdybos veiklos, Valdybai paprašius teikdama ekspertines žinias ir konsultacijas.

2. Viešieji ir privatieji suinteresuotieji subjektai, taip pat pilietinės visuomenės organizacijos ir akademinės bendruomenės nariai, gyvenantys arba turintys registruotas buveines valstybėje narėje, gali registruotis Europos sąveikumo portale ir tapti Europos sąveikumo bendrijos nariais.

3. Patvirtinus registraciją, narystės statusas skelbiamas Europos sąveikumo portale. Narystės galiojimo laikas neribojamas. Tačiau Valdyba gali bet kuriuo metu atšaukti narystę dėl proporcingų ir pagrįstų priežasčių, ypač jei asmuo nebegali prisidėti prie Europos sąveikumo bendrijos veiklos arba piktnaudžiauja savo kaip Europos sąveikumo bendrijos nario statusu.

4. Europos sąveikumo bendrijos nariai, be kita ko, gali būti kviečiami:

a) prisidėti prie Europos sąveikumo portalo turinio kūrimo;

b) teikti ekspertines žinias sąveikumo sprendimams kurti;

c) dalyvauti darbo grupių ir kitoje veikloje;

d) dalyvauti 9–14 straipsniuose numatytose paramos priemonėse;

e) skatinti naudoti sąveikumo standartus ir sistemas.

5. Valdyba organizuoja Europos sąveikumo bendrijos metinį susirinkimą internetu.

6. Valdyba priima Europos sąveikumo bendrijos elgesio kodeksą. Elgesio kodeksas skelbiamas Europos sąveikumo portale.

17 straipsnis

Nacionalinės kompetentingos institucijos ir bendri kontaktiniai punktai

1. Kiekviena valstybė narė paskiria vieną ar daugiau kompetentingų institucijų, atsakingų už šio reglamento taikymą. Valstybės narės iš savo kompetentingų institucijų paskiria bendrą kontaktinį punktą.

2. Bendras kontaktinis punktas vykdo šias užduotis:

a) valstybėje narėje koordinuoja visus su šiuo reglamentu susijusius klausimus;

b) padeda viešojo sektoriaus institucijoms valstybėje narėje nustatyti arba pritaikyti procesus 3 straipsnyje ir priede nurodytiems sąveikumo vertinimams atlikti;

c) skatina dalytis sąveikumo sprendimais per Europos sąveikumo portalą arba kitą atitinkamą portalą ir juos pakartotinai naudoti;

d) su konkrečia šalimi susijusiomis žiniomis prisideda prie Europos sąveikumo portalo turinio;

e) koordinuoja ir skatina aktyvų įvairių nacionalinių, regioninių ir vietos subjektų dalyvavimą 9–14 straipsniuose nurodytuose politikos įgyvendinimo paramos projektuose ir inovacijų priemonėse;

f) padeda viešojo sektoriaus institucijoms valstybėse narėse bendradarbiauti su atitinkamomis viešojo sektoriaus institucijomis kitose valstybėse narėse klausimais, kuriems taikomas šis reglamentas.

3. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos turėtų pakankamai kompetencijos ir išteklių, reikalingų veiksmingai ir efektyviai vykdyti joms pavestas užduotis.

4. Valstybės narės nustato reikiamas visų nacionalinių institucijų, dalyvaujančių įgyvendinant šį reglamentą, bendradarbiavimo struktūras. Tos struktūros gali būti grindžiamos atitinkamoje srityje jau suteiktais įgaliojimais ir vykdomais procesais.

5. Kiekviena valstybė narė nepagrįstai nedelsdama praneša Komisijai apie savo paskirtą bendrą kontaktinį punktą ir bet kokį vėlesnį jo pasikeitimą, ir informuoja Komisiją apie kitas nacionalines institucijas, dalyvaujančias vykdant sąveikumo politikos priežiūrą. Kiekviena valstybė narė apie savo paskirtą bendrą kontaktinį punktą paskelbia viešai. Komisija paskelbia paskirtų bendrų kontaktinių punktų sąrašą.

18 straipsnis

Sąjungos subjektų sąveikumo koordinatoriai

Bet kuris Sąjungos subjektas, kuris reguliuoja, teikia arba valdo transeuropines skaitmenines viešąsias paslaugas, paskiria savo aukščiausiu valdymo lygmeniu prižiūrimą sąveikumo koordinatorių, kad būtų užtikrintas to Sąjungos subjekto indėlis į šio reglamento įgyvendinimą.

Sąveikumo koordinatorius padeda visiems to Sąjungos subjekto padaliniams nustatyti arba pritaikyti savo vidaus procesus sąveikumo vertinimui atlikti.

5 skyrius

Europos sąveikumo planavimas ir stebėsena

19 straipsnis

Europos sąveikumo darbotvarkė

1. Surengusi viešas konsultacijas Europos sąveikumo portale, kuriose, be kita ko, dalyvauja Europos sąveikumo bendrijos nariai ir sąveikumo koordinatoriai, Valdyba kasmet priima strateginę darbotvarkę, pagal kurią planuojami ir koordinuojami transeuropinių skaitmeninių viešųjų paslaugų tarpvalstybinio sąveikumo plėtojimo prioritetai (toliau – Europos sąveikumo darbotvarkė). Europos sąveikumo darbotvarkėje atsižvelgiama į ilgalaikes Sąjungos skaitmenizacijos strategijas, esamas Sąjungos finansavimo programas ir vykstantį Sąjungos politikos įgyvendinimą.

2. Europos sąveikumo darbotvarkėje pateikiama ši informacija:

a) su sąveikumo sprendimų plėtojimų susijusių poreikių įvertinimas;

b) įgyvendinamų ir planuojamų Europos sąveikumo paramos priemonių sąrašas;

c) siūlomų tolesnių veiksmų, susijusių su inovacijų priemonėmis, įskaitant veiksmus, kuriais remiami atvirojo kodo sąveikumo sprendimai, sąrašas;

d) nustatytos sinergijos su kitomis atitinkamomis Sąjungos ir nacionalinėmis programomis ir iniciatyvomis;

e) informacija apie esamas finansines galimybes remti įtrauktus prioritetus.

3. Europos sąveikumo darbotvarke nesukuriama finansinių pareigų ar papildomos administracinės naštos. Priimtą Europos sąveikumo darbotvarkę Komisija skelbia Europos sąveikumo portale ir reguliariai teikia atnaujintą informaciją apie jos įgyvendinimą.

20 straipsnis

Stebėsena ir vertinimas

1. Komisija stebi transeuropinių skaitmeninių viešųjų paslaugų plėtojimo pažangą, kad paremtų faktiniais duomenimis grindžiamą politikos formavimą ir veiksmus, kurių reikia imtis Sąjungoje nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis. Vykdant stebėseną pirmenybė teikiama esamų Sąjungos, nacionalinių ir tarptautinių stebėsenos duomenų pakartotiniam naudojimui ir automatizuotam duomenų rinkimui. Rengdama su stebėsena susijusius metodiką, rodiklius ir procedūras, Komisija konsultuojasi su Valdyba.

2. Kalbant apie šio reglamento įgyvendinimui aktualias konkrečias temas, Komisija stebi:

a) pažangą, susijusią su transeuropinių skaitmeninių viešųjų paslaugų tarpvalstybiniu sąveikumu Sąjungoje;

b) pažangą, kurią valstybės narės daro įgyvendinamos Europos sąveikumo sistemą;

c) sąveikumo sprendimų, skirtų įvairioms viešosioms paslaugoms valstybėse narėse, diegimą;

d) atvirojo kodo sąveikumo sprendimų, skirtų viešosioms paslaugoms, viešojo sektoriaus inovacijoms ir bendradarbiavimui su e. valdžios technologijų subjektais, įskaitant MVĮ ir startuolius, plėtojimą tarpvalstybinių sąveikių viešųjų paslaugų, kurios Sąjungoje turi būti teikiamos arba valdomos elektroniniu būdu, srityje;

e) viešojo sektoriaus sąveikumo įgūdžių tobulėjimą.

3. Stebėsenos rezultatus Komisija skelbia Europos sąveikumo portale. Jei įmanoma, jie skelbiami kompiuterio skaitomu formatu.

4. Komisija parengia ir pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai metinę ataskaitą dėl sąveikumo Sąjungoje. Toje ataskaitoje:

a) apžvelgiama pažanga, susijusi su transeuropinių skaitmeninių viešųjų paslaugų tarpvalstybiniu sąveikumu Sąjungoje;

b) identifikuojamos svarbios įgyvendinimo kliūtys ir paskatos teikti tarpvalstybines sąveikias viešąsias paslaugas Sąjungoje;

c) pateikiami ilgainiui pasiekti rezultatai, susiję su Europos sąveikumo sistemos įgyvendinimu, sąveikumo sprendimų diegimu, sąveikumo įgūdžių tobulinimu, viešosioms paslaugoms skirtų atvirojo kodo sąveikumo sprendimų plėtojimu ir viešojo sektoriaus inovacijų ir bendradarbiavimo su e. valdžios technologijų subjektais didinimu.

5. Komisija ne vėliau kaip 2028 m. sausio 12 d., o vėliau – kas ketverius metus Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia šio reglamento taikymo ataskaitą, kurioje pateikiamos jos vertinimo išvados. Ataskaitoje konkrečiai įvertinama, ar reikia nustatyti privalomus sąveikumo sprendimus.

6. 5 dalyje nurodytoje ataskaitoje visų pirma įvertinama:

a) šio reglamento poveikis tarpvalstybiniam sąveikumui kaip sklandžių ir prieinamų skaitmeninių viešųjų paslaugų Sąjungoje veiksniui;

b) didesnis efektyvumas, be kita ko, piliečiams ir įmonėms, visų pirma MVĮ ir startuoliams, dėl tarpvalstybinio sąveikumo sumažėjusi administracinė našta elektroninių sandorių procesuose;

c) poreikis nustatyti papildomą politiką, priemones ar veiksmus, kurie reikalingi Sąjungos lygmeniu.

7. Tais atvejais, kai 4 ir 5 dalyse nurodytų ataskaitų teikimo laikas sutampa, Komisija abi ataskaitas gali sujungti.

6 skyrius

Baigiamosios nuostatos

21 straipsnis

Išlaidos

1. Priklausomai nuo turimų lėšų, iš Sąjungos bendrojo biudžeto padengiamos išlaidos, susijusios su:

a) Europos sąveikumo portalo kūrimu ir priežiūra;

b) Europos sąveikumo sprendimų kūrimu, priežiūra ir skatinimu;

c) Europos sąveikumo paramos priemonėmis.

2. 1 dalyje nurodytos išlaidos padengiamos laikantis taikytinų atitinkamo pagrindinio akto nuostatų.

22 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

23 straipsnis

Įsigaliojimas

1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

2. Jis taikomas nuo 2024 m. liepos 12 d.

Tačiau 3 straipsnio 1–4 dalys ir 17 straipsnis taikomi nuo 2025 m. sausio 12 d.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2024 m. kovo 13 d.

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkė	*Pirmininkė*
R. METSOLA	H. LAHBIB

PRIEDAS

SĄVEIKUMO VERTINIMO ATASKAITŲ BENDRAS KONTROLINIS SĄRAŠAS

Į 3 straipsnio 2 dalyje nurodytas ataskaitas įtraukiami šie punktai:

1. Bendroji informacija
   - — Ataskaitą ir kitą susijusią informaciją teikiantis Sąjungos subjektas arba viešojo sektoriaus įstaiga
   - — Atitinkama iniciatyva, projektas ar veiksmas
2. Reikalavimai
   - — Atitinkamos transeuropinės skaitmeninės viešosios paslaugos
   - — Įvertinti privalomi reikalavimai
   - — Susiję viešieji ir privatieji suinteresuotieji subjektai
   - — Nustatytas poveikis tarpvalstybiniam sąveikumui
3. Rezultatai
   - — Nustatyti naudotini Europos sąveikumo sprendimai
   - — Kiti atitinkami sąveikumo sprendimai, kai taikytina, įskaitant mašinų tarpusavio sąsajas
   - — Likusios kliūtys tarpvalstybiniam sąveikumui